

CIJFERS OVER SAMENWERKING 18

GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN PER 1 JANUARI 1991

J.B. Pool

Februari 1992

Interviews: H.C. van Dijk
J. Hoekstra

Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg
NIVEL

Postbus 1568 3500 BN Utrecht - Telefoon: 030 - 319946

De publikatiereeks 'Cijfers over Samenwerking' verzorgt jaarlijks een overzicht van de meest recente gegevens uit het NIVEL-registratiesysteem van gezondheidscentra en home-teams. Daarnaast doen rapporten in de serie 'Studies naar Samenwerking' verslag van onderzoek naar bepaalde aspecten van samenwerking in de eerstelijnsgezondheidszorg.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG
Pool, J.B.

Gezondheidscentra en groepspraktijken per 1 januari 1991/J.B. Pool; interviews H.C. van Dijk, J. Hoekstra. - Utrecht: Nederlands instituut voor onderzoek van de eerstelijnsgezondheidszorg (NIVEL). - (Cijfers over Samenwerking; 18)

ISBN 90-6905-177-X

SISO 601.51 UDC 614.2

Trefw.: gezondheidscentra/huisartsen; groepspraktijken

TEN GELEIDE

Voor U ligt het rapport 'Gezondheidscentra en groepspraktijken per 1 januari 1991' dat statistische basisgegevens omvat van gezondheidscentra en groepspraktijken.

In dit rapport gaan wij allereerst in op de aantallen gezondheidscentra en groepspraktijken, vervolgens komt de spreiding aan de orde. Dan worden de soorten hulpverlening in gezondheidscentra en het aantal hulpverleners in gezondheidscentra en groepspraktijken beschreven. Het volgende hoofdstuk betreft het ondersteunend personeel in gezondheidscentra, gevolgd door een hoofdstuk met gegevens over vrij beroep of dienstverband van de hulpverleners. Tot slot gaan wij in op de patiëntenbestanden en de vergelijking van de werkgebieden van de samenwerkende disciplines huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk.

De gegevens van gezondheidscentra konden worden verzameld dankzij de bereidwillige medewerking van contactpersonen in gezondheidscentra aan telefonische interviews. De cijfers van de groepspraktijken zijn ontleend aan het registratiesysteem van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg.

INHOUD

pag.

SAMENVATTING	V
1. AANTALLEN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN	1
2. SPREIDING VAN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN	3
3. SOORTEN HULPVERLENING IN GEZONDHEIDSCENTRA	7
4. HULPVERLENERS IN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN	9
4.1. Huisartsen in groepspraktijken	9
4.2. Hulpverleners in gezondheidscentra	10
4.2.1. Huisartsen in gezondheidscentra	10
4.2.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra	11
4.2.3. Maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra	12
4.2.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra	13
4.2.5. Overige hulpverleners en samenvatting	13
4.3. Spreiding van huisartsen in verschillende praktijkvormen	17
5. ONDERSTEUNEND PERSONEEL IN GEZONDHEIDSCENTRA	21
6. VRIJ BEROEP EN DIENSTVERBAND	23
6.1. Dienstverband huisartsen in gezondheidscentra	23
6.2. Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra	24
6.3. Dienstverband verloskundigen, tandartsen en apothekers in gezondheidscentra	25
7. PATIËNTENBESTANDEN EN WERKGEBIEDEN	27
7.1. Patiëntenbestanden van huisartsen in gezondheidscentra	27
7.2. Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden	28
7.3. De werkgebieden in gezondheidscentra vergeleken	30
REFERENTIES	39
Bijlage I : Registratiecriteria	
Bijlage II : Overzicht van tabellen en grafieken	
Bijlage III: Overzicht van de personele bezetting per gezond- centrum op 1 januari 1991	

SAMENVATTING

Het aantal gezondheidscentra in Nederland per 1 januari 1991 bedraagt 162, dit is een groei van 2,5%. Sinds de vorige peiling zijn er vijf nieuwe gezondheidscentra bijgekomen, één centrum verdween uit de registratie omdat het niet meer aan de criteria voldeed.

Het aantal groepspraktijken dat niet in gezondheidscentra is gevestigd steeg tot 183. Deze forse groei komt voornamelijk door een verscherpte toepassing van de definitie van het begrip groepspraktijk. Een vergelijking met voorgaande jaren is daarom niet zinnig.

Gezondheidscentra komen het meest voor in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Flevoland; groepspraktijken zijn er het meest in Noord-Brabant en Limburg. In de noordelijke provincies en Zeeland komen zowel gezondheidscentra als groepspraktijken weinig voor.

Beide samenwerkingsverbanden komen relatief veel voor op het verstedelijkt platteland en zijn relatief weinig te vinden in plattelandsgemeenten. In forensengemeenten en in de drie grootste steden komen relatief veel gezondheidscentra en weinig groepspraktijken voor, daarentegen zijn er in de kleine steden relatief veel groepspraktijken en weinig gezondheidscentra.

Evenals de vorige periode kan geconstateerd worden dat de gezondheidscentra ten opzichte van de vorige peiling groter en breder samengesteld zijn. Driekwart van de gezondheidscentra bestaat uit vier tot zeven disciplines. Naast de drie kerndisciplines, huisarts, wijkverpleging en maatschappelijk werk, die per definitie in een centrum vertegenwoordigd zijn, komt fysiotherapie voor in 77% van de gezondheidscentra. Verloskunde en ziekenverzorging komt in meer dan de helft van alle gezondheidscentra voor. Nagenoeg alle disciplines komen absoluut en relatief gezien in meer gezondheidscentra voor.

Er zijn 600 huisartsen werkzaam in gezondheidscentra en 560 in groepspraktijken. Dit is respectievelijk 9,3% en 8,7% van het totale aantal huisartsen in Nederland.

Evenals de laatste jaren is ook in de laatste periode de gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum gestegen. Opvallend is evenwel dat alleen het gemiddelde aantal huisartsen is toegenomen. Het gemiddelde aantal wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden bleef gelijk. In totaal werken in gezondheidscentra 2731 hulpverleners; omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen zijn dit er 1890,5. Huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten vormen 78,1% van het totale aantal volledig bezette arbeidsplaatsen.

Naast de hulpverleners werken in gezondheidscentra 1392 personen in ondersteunende functies. Met de uitbreiding van het aantal hulpverleners is in de afgelopen periode het ondersteunend personeel evenredig meegegroeid. Het aantal gezondheidscentra dat een coördinator/directeur heeft is toegenomen met negen tot 67 (41,4%).

Er zijn 64 gezondheidscentra (40%) waar één of meer huisartsen in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum (meestal een stichting). Per discipline verschilt het aantal medewerkers dat in loondienst is sterk.

Bij huisartsen in gezondheidscentra staan ruim één miljoen Nederlanders ingeschreven. Dit is ruim 7% van de Nederlandse bevolking. De gemiddelde praktijkgrootte van een huisarts in een gezondheidscentrum bedraagt (omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen) 2296 personen. Ten opzichte van de vorige peiling is dit een afname van 14 personen.

Het werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra is in 84% van alle gezondheidscentra 'wijkgebonden', dat wil zeggen geografisch begrensd: een wijk of kleine plaats. In de overige centra woont een belangrijk deel van de patiënten buiten de wijk en verspreid over een groter gebied. Wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten werken in bijna driekwart van de gezondheidscentra wijkgebonden. De werkwijze van de andere disciplines is vaak aangepast aan de situatie bij de huisartsen. Waar bijvoorbeeld de huisartsen wijkgebonden werken gebeurt dit in de meeste gevallen ook door de andere disciplines. In 65% van alle gezondheidscentra zijn de werkgebieden c.q. doelpopulaties goed op elkaar afgestemd. Dat wil zeggen dat de werkgebieden van tenminste de drie kern-disciplines gelijk zijn of dat de wijkverpleegkundige(n) en maatschappelijk werkende(n) huisartspraktijkgebonden werken. In dit laatste geval werken deze disciplines uitsluitend voor de patiënten die bij de huisartsen van het gezondheidscentrum staan ingeschreven.

1. AANTALLEN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN

In de loop van 1990 zijn er vijf gezondheidscentra bijgekomen: deze nieuwe gezondheidscentra zijn in de peiling van 1 januari 1991 geregistreerd. Het betreft gezondheidscentra in Amersfoort ('Zielhorst'), Boxtel ('De Vier Kwartieren'), Diemen ('Diemen-Noord'), Lelystad ('Wijk 4') en Zeewolde ('Pyramide').

Eén gezondheidscentrum verdween uit de registratie omdat het werd opgeheven: Beijum ('Beijum'). Derhalve stijgt het totale aantal gezondheidscentra met vier tot 162, dit is een toename van 2,5%. De groei van het aantal gezondheidscentra is beduidend lager dan het groeitempo van vijf à tien jaar geleden, maar na een bescheiden toename in de periode 1985-1988 lijkt de groei in de laatste jaren weer iets aan te trekken.

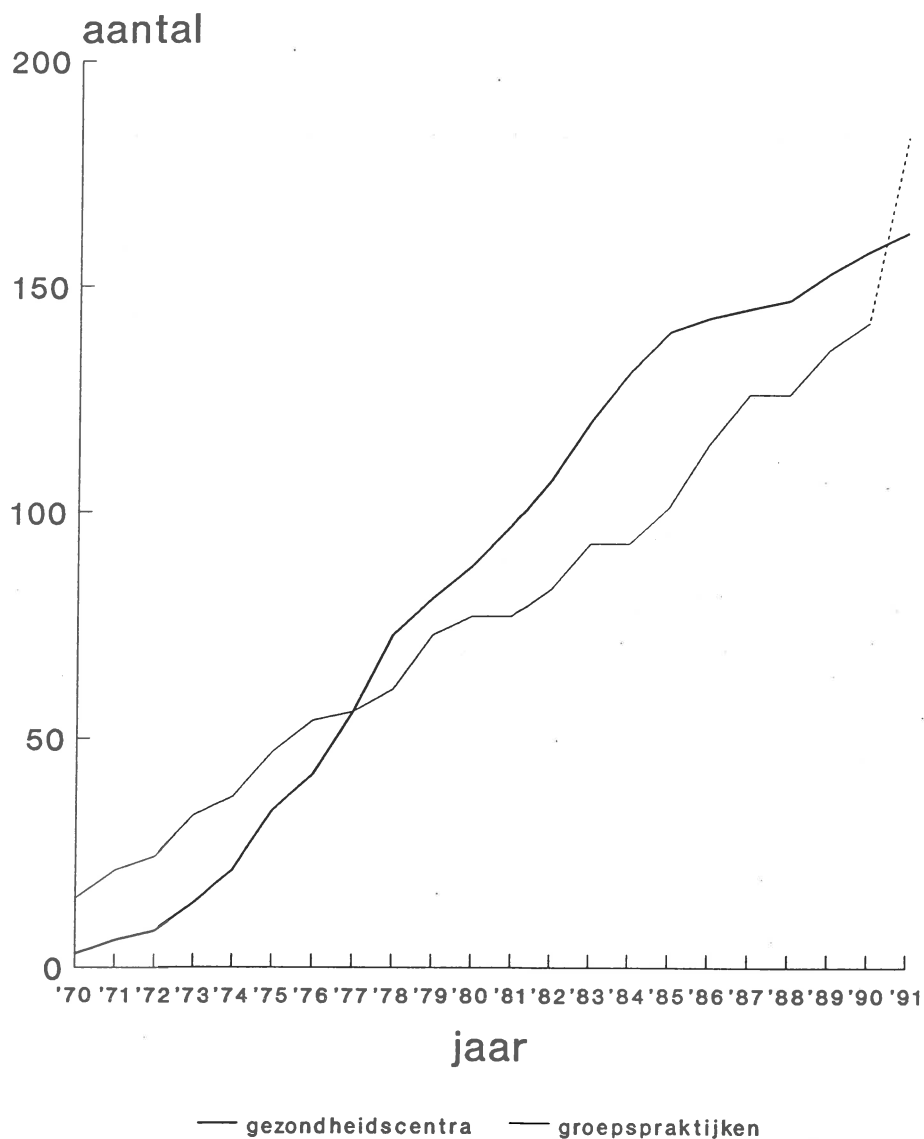
In 1990 is de registratie van huisartsen gereorganiseerd. Daarbij is de definitie van samenwerking aangescherpt tot het hebben van een gemeenschappelijk praktijkadres. Als gevolg hiervan is er een verschuiving opgetreden richting groepspraktijken. Op de peildatum 1 januari 1991 worden 183 groepspraktijken geregistreerd. Hierbij moet opgemerkt worden dat dit groepspraktijken betreffen die niet in een gezondheidscentrum zijn gevestigd. In paragraaf 4.2.1 wordt hierop verder ingegaan. Als wij de indexcijfers in tabel 1 bekijken zien wij dat de groei van beide samenwerkingsvormen tot 1990 hetzelfde is.

Tabel 1.1.: aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'84	'85	'86	'86	'87	'88	'89	'90	'91
gezondheidscentra	3	8	21	42	73	88	107	131	140	143	145	147	153	158	162
index 1980 = 100	3	9	24	48	83	100	122	149	159	163	165	167	174	180	184
groepspraktijken	15	24	37	54	61	77	83	93	101	115	126	126	136	142	183*
index 1980 = 100	20	31	48	70	79	100	108	121	131	149	164	164	177	184	238*

* Nieuwe definitie.

Figuur 1.1.: aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991

2. SPREIDING VAN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPS- PRAKTIJKEN

Achtereenvolgens komt aan de orde de spreiding van de gezondheidscentra en groepspraktijken over de provincies, naar urbanisatiegraad en situering binnen de vestigingsplaats. Er is een stippenkaart opgenomen, waarop de locatie van elk gezondheidscentrum en iedere groepspraktijk staat aangegeven.

Tabel 2.1.: aantal gezondheidscentra en groepspraktijken per provincie per 1 januari 1991

Provincie	gezondheidscentra		groepspraktijken	
	aantal	%	aantal	%
Groningen	2	1,2	7	3,8
Friesland	2	1,2	3	1,6
Drenthe	4	2,5	6	3,3
Overijssel	4	2,5	11	6,0
Gelderland	8	4,9	22	12,0
Flevoland	24	14,8	-	-
Utrecht	15	9,3	20	10,9
Noord-Holland	39	24,1	22	12,0
Zuid-Holland	37	22,8	36	19,7
Zeeland	1	0,6	3	1,6
Noord-Brabant	14	8,6	30	16,4
Limburg	12	7,4	23	12,6
Totaal	162	100,0	183	100,0

Bijna de helft van het totale aantal gezondheidscentra bevindt zich in de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland. In Flevoland, waar bijna de hele eerste lijn in gezondheidscentra is geconcentreerd, zijn 22 centra. In de noordelijke provincies en Zeeland zijn weinig gezondheidscentra. Ook groepspraktijken komen hier relatief weinig voor.

Van alle groepspraktijken vinden wij 29% in Noord-Brabant en Limburg en 32% in Noord- en Zuid-Holland. In Flevoland is geen enkele groepspraktijk.

Tabel 2.2 (zie volgende pagina) toont de verdeling van het aantal gezondheidscentra en groepspraktijken naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats.

Gezondheidscentra komen het meest voor op het verstedelijkt platteland, in forensengemeenten en in de grote steden. In plattelandsgemeenten en kleine steden zijn relatief weinig gezondheidscentra.

Tabel 2.2.: gezondheidscentra en groepspraktijken naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats per 1 januari 1991

Urbanisatiegraad	gezondheidscentra		groepspraktijken	
	aantal	%	aantal	%
Plattelandsgemeenten	6	3,7	12	6,6
Verstedelijkt platteland	35	21,6	46	25,1
Forensengemeenten	32	19,8	18	9,8
Kleine steden	8	4,9	28	15,3
Middelgrote steden	27	10,5	35	19,1
Grote steden	53	32,2	44	24,0
Totaal	162	100,0	183	100,0

De categorie groepspraktijken op het verstedelijkt platteland is het grootst (25,1%), gevolgd door groepspraktijken in grote steden (24%).

Als wij beide samenwerkingsverbanden met elkaar vergelijken, dan zien wij dat zowel gezondheidscentra als groepspraktijken relatief veel voorkomen op het verstedelijkt platteland en relatief weinig te vinden zijn in plattelandsgemeenten. In forensengemeenten komen relatief gezien veel gezondheidscentra en weinig groepspraktijken voor. In kleine steden is het aantal gezondheidscentra opvallend laag, terwijl het aantal groepspraktijken ook niet al te groot is. Ook in de middelgrote steden treffen wij niet al teveel gezondheidscentra aan. Het aantal groepspraktijken is vrij groot. In de grote steden tenslotte treffen wij beide samenwerkingsvormen in ruime mate aan. Wel moet bedacht worden bij deze vergelijking dat ook het aantal inwoners niet gelijk over de urbanisatiecategorieën verdeeld is. Betrekken wij dit bij onze vergelijking dan zien wij dat vooral het aantal groepspraktijken in kleine steden hoog is in relatie tot de bevolkingsomvang.

Vervolgens staat in tabel 2.3 nog een andere indeling van de gezondheidscentra, namelijk naar situering binnen de vestigingsplaats.

Tabel 2.3.: gezondheidscentra naar situering binnen de vestigingsplaats per 1 januari 1991

Situering binnen de vestigingsplaats	gezondheidscentra	
	aantal	%
nieuwbouw/uitbreiding van steden/stadsgewesten met méér dan 100.000 inwoners	34	21,0
binnensteden/oude (vooroorlogse) wijken van steden met méér dan 100.000 inwoners	22	13,6
nieuwbouw/uitbreiding van 'kleine' steden (minder dan 100.000 inwoners)	32	19,8
oude (vooroorlogse) wijken van 'kleine' steden (minder dan 100.000 inwoners)	32	19,8
groeikernen* (inclusief vroegere groeikernen)	42	25,9
Totaal	162	100,0

* Alkmaar, Almere, Capelle a/d IJssel, Hellevoetsluis, Hoofddorp, Hoorn, Huizen-Blaricum, Lelystad, Nieuwegein, Purmerend, Spijkenisse.

In nieuwbouwwijken en in zogenaamde 'groeikernen' is tweederde van alle gezondheidscentra gesitueerd. In oude wijken en binnensteden komt ruim éénderde van de gezondheidscentra voor. De groei van het aantal gezondheidscentra deed zich overigens geheel voor in de groeikernen en de nieuwbouwwijken het afgelopen jaar.

De locaties van alle gezondheidscentra en groepspraktijken staan weergegeven in figuur 2.1

Figuur 2.1.: Gezondheidscentra en groepspraktijken in Nederland per 1 januari 1991

3. SOORTEN HULPVERLENING IN GEZONDHEIDSCENTRA

De aanwezigheid van de disciplines huisartsen, wijkverpleging en maatschappelijk werk vormt een criterium waaraan een samenwerkingsverband (onder andere) moet voldoen om als gezondheidscentrum te worden geregistreerd. Naast deze drie kerndisciplines kunnen er nog andere soorten hulpverlening aan een gezondheidscentrum verbonden zijn. Tabel 3.1 geeft een overzicht van het aantal disciplines per gezondheidscentrum.

Tabel 3.1.: aantal disciplines per gezondheidscentrum per 1 januari 1991

Aantal disciplines	gezondheidscentra	
	aantal	%
3	3	1,9
4	16	9,9
5	27	16,7
6	34	21,0
7	35	21,6
8	19	11,7
9	20	12,3
10	4	2,5
11	3	1,9
12	1	0,6
Totaal	162	100,0

Het gemiddelde aantal disciplines dat aanwezig is in gezondheidscentra, ligt wederom iets hoger dan het vorig jaar; gemiddeld in 1990 6,8 disciplines, in 1989 6,4 disciplines. In slechts drie gezondheidscentra werken uitsluitend de disciplines huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk. Het aantal gezondheidscentra met vier of vijf disciplines is met 14% gedaald, terwijl het aantal gezondheidscentra met zes tot negen disciplines gelijk bleef. Opvallend is dat het aantal gezondheidscentra waar negen disciplines vertegenwoordigd zijn, is verdubbeld tot 20. Tot slot is het aantal gezondheidscentra met 10 of méér disciplines met één toegenomen. In de vijf nieuw geregistreerde centra zijn overigens vijf tot zeven disciplines geregistreerd.

Welke disciplines er naast huisartsgeneeskunde, wijkverpleging en maatschappelijk werk in gezondheidscentra werkzaam zijn en hoe vaak zij voorkomen staat weergegeven in tabel 3.2.

Tabel 3.2.: aanwezigheid van de overige disciplines in gezondheidscentra per 1 januari 1991

Discipline	gezondheidscentra	
	aantal	%*
Fysiotherapie	124	76,5
Verloskunde	93	57,4
Ziekenverzorging	91	56,2
Farmacie	55	34,0
Gezins/bejaardenverzorging	65	40,1
Tandheelkunde	46	28,4
Diëtetiek	58	35,8
Logopedie	15	9,3
Psychologie	8	4,9
Oefentherapie	6	3,7
Overige**	28	17,3

* Percentage van alle gezondheidscentra (N=162)

** Onder meer schoolgezondheidszorg, sociaal raadslieden, alternatieve genezers, mondhygiënist

Fysiotherapie is de meest voorkomende extra discipline, deze discipline is in ruim driekwart van alle gezondheidscentra vertegenwoordigd. Verloskunde en ziekenverzorging (die tot de discipline wijkverpleging behoort) komen voor in meer dan de helft van de gezondheidscentra. Deze disciplines worden op enige afstand gevolgd door farmacie, gezins/bejaardenverzorging en diëtetiek (30%-35%).

Opmerkelijk is dat nagenoeg alle disciplines ten opzichte van de vorige peiling absoluut en relatief gezien in meer gezondheidscentra voorkomen. Vooral gezins- en bejaardenzorg werd in een groot aantal gezondheidscentra nieuw geregistreerd (+14). Dit komt voornamelijk doordat deze discipline aan de gezondheidscentra in Almere is toegevoegd. Daarnaast nam ook het aantal gezondheidscentra waar diëtetiek en ziekenverzorging vertegenwoordigd is vaak toe (respectievelijk +11 en +10). Alleen tandheelkunde nam als discipline af (-1). Na verloskunde en fysiotherapie zijn de verzorgende beroepen (ziekenverzorging en gezins- en bejaardenverzorging) het meest geregistreerd als discipline in gezondheidscentra.

In de nieuw geregistreerde gezondheidscentra zijn fysiotherapie en verloskunde ook de meest voorkomende overige disciplines.

4. HULPVERLENERS IN GEZONDHEIDSCENTRA EN GROEPSPRAKTIJKEN

In dit hoofdstuk gaan wij in op het aantal hulpverleners in gezondheidscentra en groepspraktijken, in absolute zin en omgerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Van de meest voorkomende disciplines wordt het aantal hulpverleners per samenwerkingsverband vermeld en het totale aantal per 1 januari 1991 wordt vergeleken met voorgaande peildata.

Tot slot is er een paragraaf over de verdeling van het totale aantal huisartsen naar praktijkvorm per provincie.

4.1. Huisartsen in groepspraktijken

Tabel 4.1.: aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot 1 januari 1991

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91
aantal huisartsen	53	81	132	185	214	264	286	323	350	399	434	437	468	492*	587**

* Waaronder tien assistenten.

** Groepspraktijken volgens de herziene definitie.

Het aantal huisartsen in groepspraktijken bedraagt 587, gemiddeld werken er 3,2 huisartsen in een groepspraktijk.

Hoeveel huisartsen er per groepspraktijk zijn staat in tabel 4.2.

Tabel 4.2.: aantal huisartsen per groepspraktijk (inclusief assistenten) per 1 januari 1991

Aantal huisartsen	groepspraktijken	
	aantal	%
3	140	76,5
4	30	16,4
5	10	5,5
6 of meer	3	1,6
Totaal	183	100,0

Verreweg de meeste groepspraktijken bestaan uit het minimum aantal van drie huisartsen (77%). Van de drie groepspraktijken met zes of meer huisartsen bestaat één praktijk uit zes huisartsen, één praktijk uit acht huisartsen en één uit tien huisartsen.

4.2. Hulpverleners in gezondheidscentra

Allereerst volgen er gegevens over de huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en de fysiotherapeuten. Vermeld wordt het aantal hulpverleners in gezondheidscentra per discipline per peiljaar, vanaf 1970. Tevens wordt weergegeven het aantal hulpverleners van de genoemde vier disciplines per gezondheidscentrum.

Vervolgens presenteren wij het totale aantal hulpverleners van alle voorkomende disciplines in gezondheidscentra. Hierbij staan ook de gecorrigeerde aantallen in volledig bezette arbeidsplaatsen.

4.2.1. Huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 4.3.: aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91
aantal huisartsen	10	28	76	135	242	284	350	425	460	470	485	506	535	562	600

Het aantal huisartsen in gezondheidscentra is ten opzichte van de vorige peiling gestegen met 6,8% (+38). Evenals vorig jaar kunnen wij constateren dat de gezondheidscentra iets groter zijn geworden wat de huisartsen betreft: er is gemiddeld 3,7 huisarts per gezondheidscentrum.

Tabel 4.4.: aantal huisartsen per gezondheidscentrum per 1 januari 1991

Aantal huisartsen per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	7	4,3
2	39	24,1
3	36	22,2
4	36	22,2
5	22	13,6
6	10	6,2
7 of meer	12	7,4
Totaal	162	100,0

Uit tabel 4.4 blijkt dat huisartsen in gezondheidscentra doorgaans ook met drie of méér huisartsen samenwerken in een centrum. In slechts zeven centra werkt één huisarts, terwijl in 39 centra twee huisartsen werkzaam zijn. In het merendeel van de gezondheidscentra (82%) zijn tussen de twee en vijf huisartsen werkzaam.

4.2.2. Wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra

Tabel 4.5.: aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91
aantal wijkverpleegkundigen	9	25	61	101	198	249	308	401	434	466	490	508	550	557	565

Het aantal wijkverpleegkundigen is, evenals bij de vorige peiling, in absolute en relatieve zin slechts in geringe mate toegenomen: +8, 1,4%. Hierdoor blijft het gemiddelde aantal wijkverpleegkundigen 3,5 per gezondheidscentrum.

In tabel 4.6 staat weergegeven hoe het aantal wijkverpleegkundigen over de gezondheidscentra verdeeld is.

Tabel 4.6.: aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum per 1 januari 1991

wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	17	10,5
2	35	21,6
3	40	24,7
4	30	18,5
5	22	13,6
6	6	3,7
7	8	4,9
8 of meer	4	2,5
Totaal	162	100,0

In bijna de helft van de gezondheidscentra werken twee of drie wijkverpleegkundigen. Er zijn 17 gezondheidscentra met één wijkverpleegkundige en 12 gezondheidscentra waaraan zeven wijkverpleegkundigen of meer verbonden zijn.

4.2.3. Maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra

Tabel 4.7.: aantal maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91
aantal maatschappelijk werkenden	4	13	38	76	114	140	181	208	232	247	263	274	294	312	322

De stijging van het aantal maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra (+10, 3,4%) is lager dan vorig jaar. Hierdoor blijft, evenals bij de wijkverpleegkundigen, het gemiddelde aantal maatschappelijk werkenden gelijk op 2,0 per gezondheidscentrum.

De verdeling van het aantal maatschappelijk werkenden over de gezondheidscentra staat in tabel 4.8.

Tabel 4.8.: aantal maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum per 1 januari 1991

maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
1	68	42,0
2	60	37,0
3	15	9,3
4	12	7,4
5	3	1,9
6 of meer	4	2,5
Totaal	162	100,0

In tegenstelling tot de disciplines huisartsgeneeskunde en wijkverpleegkunde is het Algemeen Maatschappelijk Werk veel vaker door één persoon vertegenwoordigd in een gezondheidscentrum (42%). Daarnaast komen gezondheidscentra met twee maatschappelijk werkenden veel voor (37%).

4.2.4. Fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Tabel 4.9.: aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991

	'70	'72	'74	'76	'78	'80	'82	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91
aantal fysio- therapeuten	8	10	25	58	121	189	243	307	340	365	309	405	409	432	465

* Er zijn fysiotherapeuten die in meer dan één gezondheidscentrum werken. Tussen haakjes is het aantal functies vermeld.

Het aantal fysiotherapeuten is, evenals in de vorige periode, in absolute en relatieve zin fors toegenomen (+37, 9,6%). Dit terwijl het aantal gezondheidscentra met fysiotherapie slechts met drie toenam tot 124.

Hoeveel fysiotherapeuten er per gezondheidscentrum zijn staat aangegeven in tabel 4.10.

Tabel 4.10.: aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum per 1 januari 1991

fysiotherapeuten per gezondheidscentrum	gezondheidscentra	
	aantal	%
discipline niet vertegenwoordigd	38	23,5
1	8	4,9
2	28	17,3
3	30	18,5
4	21	13,0
5	16	9,9
6	9	5,5
7 of meer	12	7,4
Totaal	162	100,0

In bijna een kwart van de gezondheidscentra is de discipline fysiotherapie niet vertegenwoordigd. In 36% van alle gezondheidscentra zijn twee of drie fysiotherapeuten werkzaam. Aan 13% van de gezondheidscentra zijn zes of meer fysiotherapeuten verbonden.

4.2.5. Overige hulpverleners en samenvatting

Een overzicht van het totale aantal hulpverleners in gezondheidscentra staat weergegeven in tabel 4.11 (zie volgende pagina). In de rechterkolom staat het aantal omgerekend in volledig bezette arbeidsplaatsen.

Het totale aantal hulpverleners is gestegen met 224, een toename van 8,9%. Bijna 4% meer dan de vorige periode.

In alle disciplines nam het aantal beroepsbeoefenaren toe. De grootste stijging in het aantal functies zien wij bij de verloskundigen (+64), huisartsen (+38) en fysiotherapeuten (+37). Voor apothekers (+1), tandartsen (+2) en oefentherapeuten (+2) was de stijging het geringst.

Tabel 4.11.: absoluut en gecorrigeerd aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra per 1 januari 1991

hulpverleners	aantal	in volledig bezette arbeidsplaatsen
huisartsen	600	472,2
wijkverpleegkundigen	565	449,5
maatschappelijk werkenden	322	217,4
fysiotherapeuten	465 (469)*	337,0
verloskundigen	190 (212)*	56,5
gezins/bejaardenverzorgenden	119	75,1
ziekenverzorgenden	127	92,0
apothekers	82	72,1
tandartsen	81	64,7
diëtisten	59	8,8
logopedisten	20	7,1
psychologen	11	5,3
oefentherapeuten	9	6,0
overige**	55	26,8
Totaal	2731	1890,5

* Het komt voor dat verloskundigen en fysiotherapeuten in meerdere gezondheidscentra werken. Vandaar dat er dubbeltellingen zijn. Tussen haakjes staat het aantal functies, het andere getal is gecorrigeerd voor dubbeltellingen en betreft personen.

** Zoals schoolartsen, mondhygiënist, sociaal raadslieden, alternatieve genezers.

Het aantal in volledig bezette arbeidsplaatsen is gestegen met 103,5. De toename bedraagt 5,5%, 1,4% méér dan de vorige periode.

De toename van het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen is het grootst bij huisartsen (+21,1), fysiotherapeuten (+19,0) en maatschappelijk werkenden (+14,4). Alleen bij diëtisten, wijkverpleegkundigen en psychologen is het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen nagenoeg gelijk gebleven.

Opvallend, in vergelijking met de toename van het aantal beroepsbeoefenaren, is de aanzienlijke geringere toename in volledig bezette arbeidsplaatsen bij verloskunde. De stijging van het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen maatschappelijk werk is daarentegen groter dan de stijging van het aantal beroepsbeoefenaren.

In tabel 4.12 staat de gemiddelde bezetting van het aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum vanaf 1979.

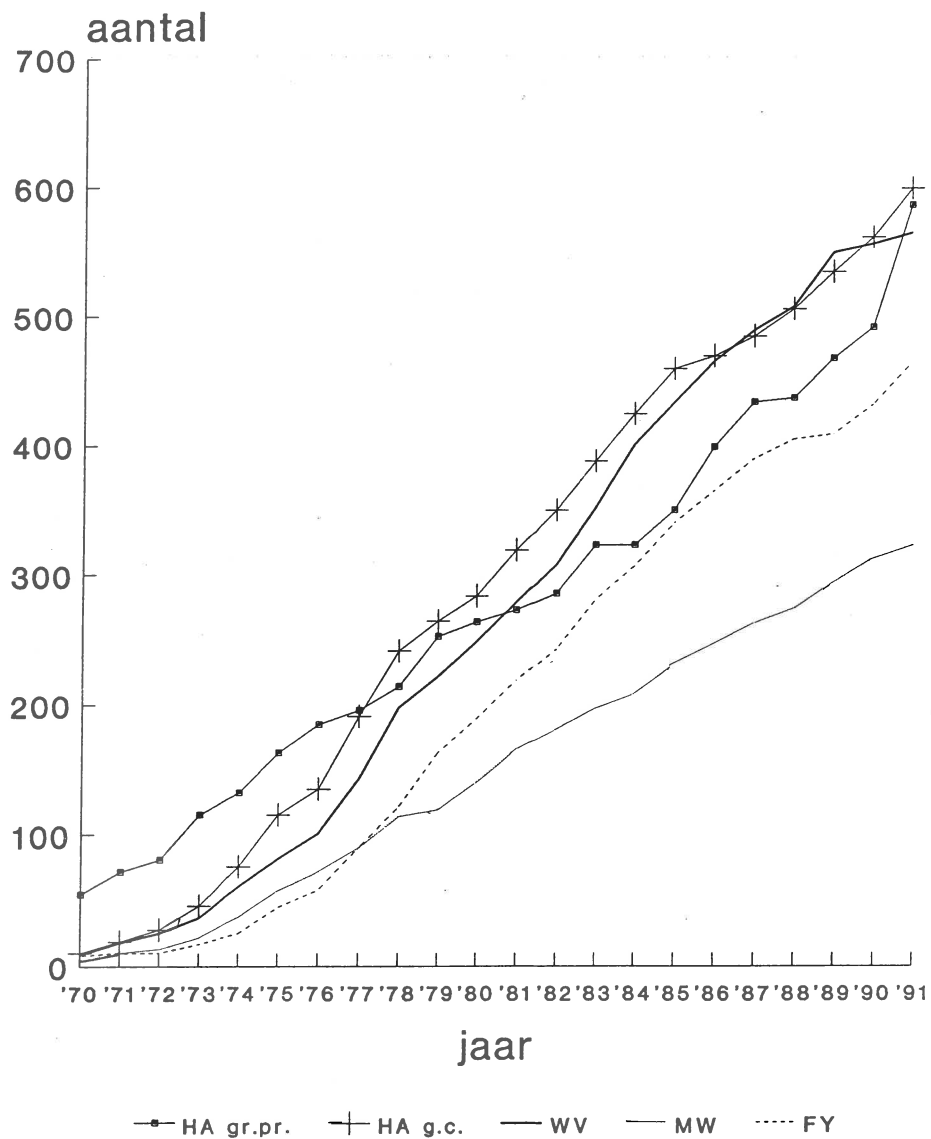
Tabel 4.12.: gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum van 1 januari 1979 tot en met 1 januari 1991

	'79	'80	'81	'82	'83	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91
huisartsen	3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5	3,6	3,2
wijkverpleegkundigen	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	3,1	3,1	3,3	3,4	3,5	3,6	3,5	3,5
maatschappelijk werkenden	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0
Totaal	7,5	7,6	7,9	7,9	7,9	7,9	8,1	8,3	8,5	8,7	9,0	9,1	9,2

De gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum stijgt gestaag. Hoewel de groei de afgelopen drie jaar minder sterk was dan in de jaren daarvoor. De kerndisciplines afzonderlijk bekeken, zien wij bij de huisartsen een stijging sinds 1987. Bij de wijkverpleging is in de laatste vier peilingen sprake van een constante gemiddelde bezetting. Het gemiddelde aantal maatschappelijk werkenden is dit jaar ook gelijk gebleven.

In figuur 4.1 staat het aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten werkzaam in gezondheidscentra op de peildata 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991.

Figuur 4.1.: aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra en aantal huisartsen (inclusief assistenten) in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991

4.3. Spreiding van huisartsen in verschillende praktijkvormen

Het aantal huisartsen (exclusief assistenten) wordt vergeleken per provincie, onderscheiden naar de volgende praktijkvormen: solo-, duo-, groepspraktijken en gezondheidscentra. De gegevens zijn ontleend aan de NIVEL-registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg (Pool, 1991).

Tabel 4.13.: aantal huisartsen naar praktijkvorm* en provincie per 1 januari 1991** (exclusief assistent-huisartsen)

	solopraktijk		duopraktijk		groepspraktijk		gezondheidscentrum		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Groningen	167	70,8	36	15,3	25	10,6	8	3,4	236	100,0
Friesland	171	69,5	77	29,1	11	4,1	6	2,3	265	100,0
Drenthe	99	52,7	55	29,3	18	9,6	16	8,5	188	100,0
Overijssel	254	61,7	103	25,0	38	9,2	17	4,2	412	100,0
Flevoland	24	20,7	6	5,2	-	-	86	74,1	116	100,0
Gelderland	416	52,8	273	34,6	66	8,4	33	4,2	788	100,0
Utrecht	206	45,7	132	29,2	68	15,0	46	10,2	452	100,0
Noord-Holland	599	55,1	295	27,1	71	6,5	122	11,2	1087	100,0
Zuid-Holland	771	56,5	361	26,5	103	7,5	130	9,5	1365	100,0
Zeeland	97	63,0	47	30,5	9	5,8	1	0,6	154	100,0
Noord-Brabant	461	49,5	317	34,0	109	11,7	45	4,8	932	100,0
Limburg	191	40,1	180	37,8	69	14,5	36	7,6	476	100,0
Nederland	3456	53,4	1882	29,1	587	9,1	546	8,4	6471	100,0

* Het komt voor dat huisartsen in meerdere praktijkvormen werken, bijvoorbeeld dat zij een solopraktijk hebben en daarnaast ook in een gezondheidscentrum werken. In de tabel is het totale aantal huisartsen in Nederland de **hoofdpraktijkvorm** vermeld. Zo worden de dubbeltellingen vermeden en vandaar dat de aantallen per praktijkvorm iets afwijken van het feitelijk aantal huisartsen per praktijkvorm.

** Het betreft voorlopige cijfers.

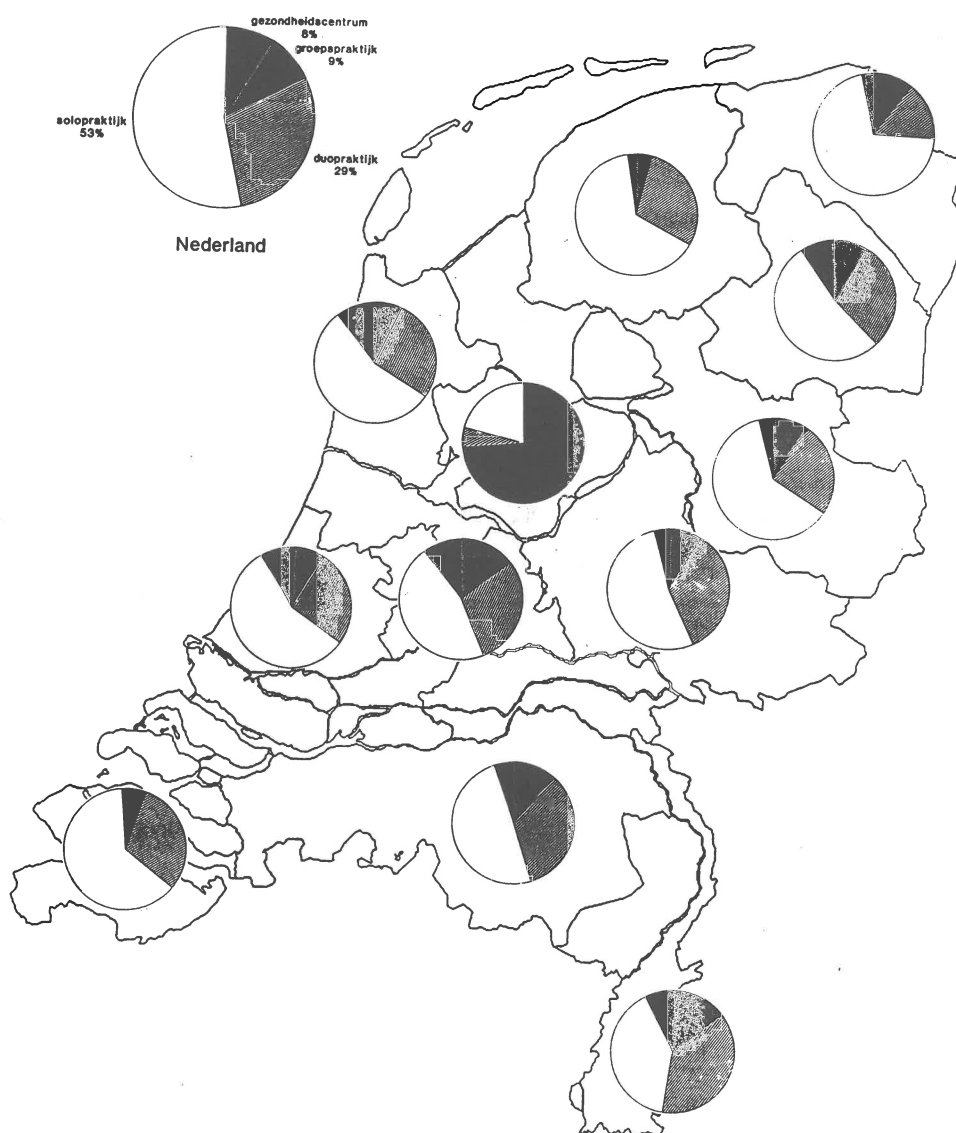
In Flevoland werkt bijna 75% van de huisartsen in gezondheidscentra; in deze provincie is bijna de hele eerste lijn in gezondheidscentra georganiseerd. Op zeer ruime afstand volgen de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland, waar relatief veel huisartsen aan een gezondheidscentrum verbonden zijn; ongeveer 10%. Overigens is het absolute aantal huisartsen dat in een gezondheidscentrum werkt in Noord- en Zuid-Holland hoger dan in Flevoland. Het percentage huisartsen in gezondheidscentra is het laagst in Friesland en Zeeland.

Ook dit jaar is het percentage huisartsen in gezondheidscentra toegenomen en wel met 0,3% tot 8,4% van het totaal.

Het percentage huisartsen in groepspraktijken is in de provincies Limburg, Utrecht en Noord-Brabant het grootst. Zoals reeds eerder geconstateerd is er in Flevoland geen enkele groepspraktijk. Ook is het relatieve aantal huisartsen in duopraktijken in Flevoland het laagst, in Limburg is dit het hoogst. De daling van het relatieve aantal huisartsen dat een solopraktijk heeft, zoals die de laatste jaren heeft plaatsgevonden, is de afgelopen periode niet voortgezet. Het blijft de meest voorkomende praktijkvorm, zij het dat in Drenthe, Flevoland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg niet meer een absolute meerderheid van de artsen op deze wijze praktizeren.

In figuur 4.2 staat het percentage huisartsen naar praktijkvorm per provincie aangegeven.

Figuur 4.2.: percentage huisartsen naar praktijkvorm per provincie per 1 januari 1991

5. ONDERSTEUNEND PERSONEEL IN GEZONDHEIDSCENTRA

Naast de hulpverleners is er in de meeste gezondheidscentra ook ondersteunend personeel werkzaam. Tot deze categorie behoren coördinatoren, praktijk/centrumassistenten, administratief medewerkers, receptionisten, tandartsassistenten, apothekersassistenten en huishoudelijk personeel.

Tabel 5.1 toont de aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra.

Tabel 5.1.: aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra per 1 januari 1991

Functies	aantal	in volledig bezette arbeidsplaatsen
Coördinatoren/directeuren	70	39,6
Praktijk-, centrumassistenten/algemeen werkenden	555	38,0
Administratieve medewerkers	98	43,5
Tandartsassistenten	99	79,0
Apothekersassistenten	362	271,5
Huishoudelijk personeel	119	34,4
Overige*	74	40,0
Totaal	1377	891,0

* Zoals analisten en receptionisten

Het totale aantal ondersteunend personeel is toegenomen met 102 (8%) tot 1377 personen. Omgerekend naar full-time arbeidsplaatsen betekent dit een stijging van 56, zodat het totale aantal volledig bezette arbeidsplaatsen 891 bedraagt.

Wij constateerden reeds dat gezondheidscentra, wat betreft aantal disciplines en aantal hulpverleners, groter worden. Met de uitbreiding van de hulpverleners is in de afgelopen periode het ondersteunend personeel meegegroeid.

Het aantal coördinatoren/directeuren is toegenomen met acht tot 70, het aantal gezondheidscentra dat een coördinator/directeur heeft komt op 67 (41,4%).

De categorie praktijk-, centrumassistenten/algemeen werkenden is gestegen met 44 personen (+16 full-time arbeidsplaatsen).

Gemiddeld is er 0,93 praktijk-, centrumassistent/algemeen werkende per huisarts, omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen is dit 0,64.

Na de praktijk-, centrumassistenten/algemeen werkenden is apothekers-assistenten de grootste groep ondersteunend personeel met 362 personen en 271 volledig bezette arbeidsplaatsen. Per apotheker zijn er 3.30 assistenten.

6. VRIJ BEROEP EN DIENSTVERBAND

Voor bepaalde categorieën hulpverleners is het mogelijk om te werken als vrije beroepsbeoefenaar of in dienstverband. Tot deze categorieën behoren de huisartsen, fysiotherapeuten, verloskundigen, tandartsen en apothekers. Dit in tegenstelling tot de wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden, ziekenverzorgenden en gezins/bejaardenverzorgenden, die in dienst van een instelling zijn (kruisvereniging, instelling voor maatschappelijk werk). Door deze instellingen worden zij dan gedetacheerd bij gezondheidscentra.

In de volgende paragrafen zal per discipline uit de eerstgenoemde categorieën worden beschreven in welke mate zij in vrij beroep of in dienstverband werken. Bij de gegevens over de huisartsen staat tevens het aantal 'dienstverband'-gezondheidscentra vermeld. Hiermee worden de gezondheidscentra bedoeld die tenminste de huisarts(en) in loondienst hebben.

6.1. Dienstverband huisartsen in gezondheidscentra en aantal 'dienstverband-centra' per 1 januari 1991

Tabel 6.1.: aantal huisartsen in vrij beroep en in dienstverband per 1 januari 1991

	huisartsen	
	aantal	%
Vrij beroep	336	56,0
Dienstverband	264	44,0
Totaal	600	100,0

Meer dan de helft van alle huisartsen werkzaam in gezondheidscentra is vrije beroepsbeoefenaar (56%). Het percentage huisartsen in vrij beroep nam met 2% toe. In absolute aantallen was deze toename aanmerkelijk groter (+34).

Tabel 6.2 geeft aan wie de werkgevers zijn van de huisartsen in dienstverband en het aantal dienstverband-centra.

Tabel 6.2.: aantal huisartsen in dienstverband, soort werkgever en aantal 'dienstverband-centra' per 1 januari 1991

Werkgever	huisartsen		dienstverband centra	
	aantal	%**	aantal	%***
Stichting	216	36,0	60	37,0
Gemeente	12	2,0	2	1,2
Kruisvereniging	7	1,2	2	1,2
Andere arts(en)*	19	3,2		
Overig	23	3,8		
Totaal	264	44,0	64	39,5

* Als huisarts-assistent bij een zelfstandig gevestigde collega.

** Percentage van het totale aantal huisartsen in gezondheidscentra (N=600).

*** Percentage van het totale aantal gezondheidscentra (N=162).

Van de huisartsen in loondienst heeft ruim viervijfde deel een stichting als werkgever. In totaal zijn er 64 gezondheidscentra waar tenminste de huisartsen in dienst zijn van de rechtspersoon van het centrum (stichting, gemeente of kruisvereniging).

6.2. Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra

Tabel 6.3.: aantal fysiotherapeuten in vrij beroep en dienstverband per 1 januari 1991

	fysiotherapeuten	
	aantal	%
Vrij beroep (met overeenkomst met ziekenfonds)	241	51,4
Vrij beroep (op notabasis)	25	5,3
Dienstverband	203	43,3
Totaal	469	100,0

Ruim de helft (51,4%) van de fysiotherapeuten in gezondheidscentra is vrij beroepsbeoefenaar. Daarnaast werken nog 25 fysiotherapeuten op notabasis bij een collega. Ten opzichte van de vorige peiling is het aantal fysiotherapeuten in dienstverband het meest toegenomen (+30).

Een specificatie van de werkgever van fysiotherapeuten in loondienst staat in tabel 6.4.

Tabel 6.4.: dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra en soort werkgever per 1 januari 1991

	fysiotherapeuten	
	aantal	%*
Stichting	157	33,5
Fysiotherapiepraktijk (collega)	31	6,6
Gemeente	8	1,7
Kruisvereniging	7	1,5
Totaal	203	43,3

* Percentage van het totale aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra (N=469)

Van de fysiotherapeuten in loondienst is - evenals de huisartsen - het merendeel in dienst van een stichting (70,9%), dit is 33,5% van het totale aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra. De overige fysiotherapeuten in loondienst zijn in dienst van een fysiotherapiepraktijk (6,6%), de gemeente (1,7%) of een kruisvereniging (1,5%).

6.3. Dienstverband verloskundigen, tandartsen en apothekers in gezondheidscentra

Tabel 6.5.: aantal verloskundigen, tandartsen en apothekers in dienstverband per 1 januari 1991

Discipline	dienstverband	
	aantal	%
Verloskundigen	27	12,7
Tandartsen	25	30,9
Apothekers	49	59,8

Verloskundigen in dienstverband zijn in aantal afgenomen (-3), ondanks de sterke stijging van het aantal verloskundigen in gezondheidscentra. Het aantal tandartsen in dienstverband bleef gelijk. Het aantal apothekers in dienstverband nam met één af. Apothekers zijn overigens de enige discipline onder de vrije beroepen waarvan een meerderheid van de beroepsbeoefenaren in dienstverband werkzaam is.

7. PATIËNTENBESTANDEN EN WERKGEBIEDEN

Huisartsen beschikken over een vast bestand van ingeschreven patiënten. Deze patiënten kunnen (nagenoeg) allemaal in een bepaald begrensd gebied wonen, zoals een wijk of dorp, of verspreid over een niet duidelijk begrensd of erg groot gebied.

De disciplines die in instellingen georganiseerd zijn, zoals wijkverpleging, maatschappelijk werk en gezinszorg, hebben geen vast patiëntenbestand, maar zij werken wel (meestal) in een bepaald gebied waarvan de inwoners de doelpopulatie vormen.

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de **grootte** van de patiëntenbestanden van de huisartsen en op de **omvang** van de werkgebieden van de disciplines wijkverpleegkunde en maatschappelijk werk.

Vervolgens komen voor elke discipline **afzonderlijk** de werkgebieden aan de orde en worden de werkgebieden van de disciplines **onderling** vergeleken.

Op basis van deze gegevens kunnen dan conclusies getrokken worden over de afstemming van werkgebieden.

7.1. Patiëntenbestanden van huisartsen in gezondheidscentra

Tabel 7.1 omvat de gegevens over de patiëntenbestanden van huisartsen, gesplitst in aantal ziekenfonds- en particuliere patiënten.

Tabel 7.1.: aantal patiënten van huisartspraktijken in gezondheidscentra en het gemiddelde aantal patiënten per huisarts per 1 januari 1991

Verzekerings- vorm	patiënten		patiënten per huisarts*	
	aantal	%	ongecorrigeerd	gecorrigeerd**
ziekenfonds	668.907	61,7	1.115	1.417
particulier	415.238	38,3	692	879
Totaal	1.084.145	100,0	1.807	2.296

* Inclusief assistenten.

** Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen.

Het totale aantal patiënten dat ingeschreven staat bij een huisarts in een gezondheidscentrum is, vergeleken met het vorig jaar, gestegen met een kleine 95.000 patiënten en bedraagt 1.084.145. Dit is 7,2% van de Nederlandse bevolking. Van het totale patiëntenbestand is 61,7% ziekenfonds-patiënt.

Gemiddeld heeft een huisarts, werkzaam in een gezondheidscentrum, 1807 patiënten onder zijn/haar hoede. Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen (er zijn nogal wat huisartsen die part-time werken) bedraagt de gemiddelde praktijkgrootte 2296 patiënten. Na vorig jaar gestegen te zijn daalt dit jaar het aantal patiënten per huisarts weer (-42) tot onder het niveau van twee jaar geleden.

De gemiddelde praktijkgrootte van huisartsen in gezondheidscentra is niet goed te vergelijken met landelijke cijfers, omdat er op dit niveau geen gegevens beschikbaar zijn over praktijkomvang en part-time werken van huisartsen. Een globale vergelijking is mogelijk door de patiëntenbestanden in gezondheidscentra te vergelijken met het aantal inwoners per huisarts (zelfstandig gevestigd en assistent-huisarts) in Nederland; per 1 januari 1991 waren dat er 2188. Daarmee vergeleken is de ongecorrigeerde gemiddelde praktijkgrootte in de centra klein. De vergelijking gaat echter niet helemaal op, omdat huisartsen in gezondheidscentra vaker part-time en in beginnende praktijken werken dan hun collega's elders. Bovendien kunnen artsen in multidisciplinaire samenwerkingsverbanden onder bepaalde voorwaarden volstaan met een aantal patiënten onder de normpraktijk van 2350 patiënten, omdat 15% samenwerkingstijd gesubsidieerd wordt (norm zoals die door de Ziekenfondsraad wordt gehanteerd).

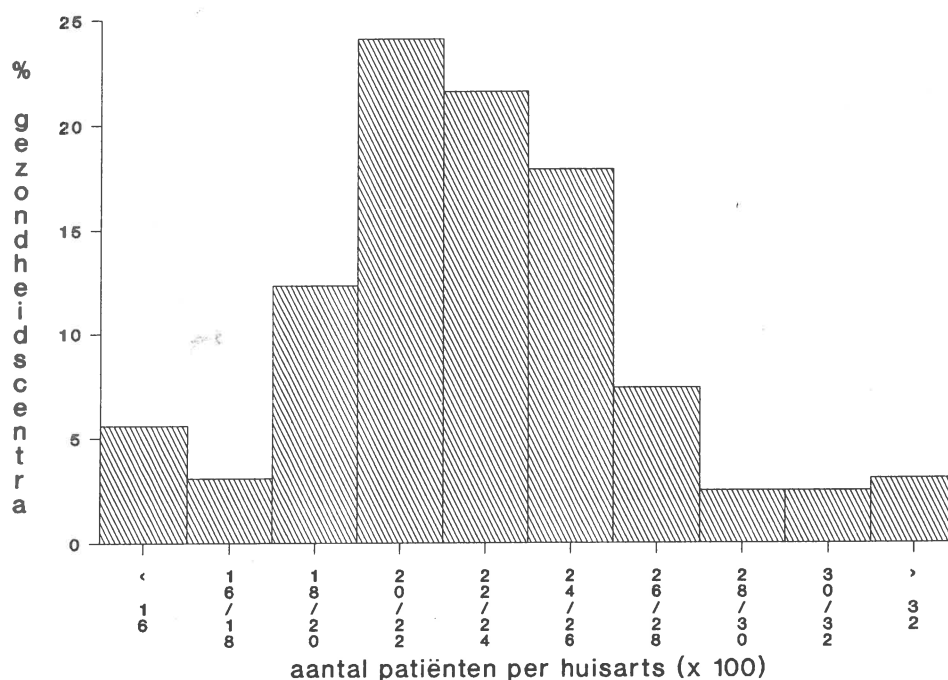
De frequentieverdeling van het aantal patiënten per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen) in gezondheidscentra staat in figuur 7.1 (zie volgende pagina). In 46% van alle gezondheidscentra zijn er tussen de 2000 en 2400 patiënten per volledig bezette arbeidsplaats. In 21,0% van de gezondheidscentra is het aantal patiënten per volledig bezette arbeidsplaats lager dan 2000; in 25,3% van alle gezondheidscentra ligt dit getal tussen de 2400 en 2800 en in 8,1% tenslotte ligt het aantal patiënten boven de 2800.

7.2. Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden

In de meeste gezondheidscentra hebben de wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden een geografisch begrensd werkgebied, waarbinnen

de doelpopulaties van de disciplines zich bevinden (hierover meer in paragraaf 7.3). Het gemiddelde aantal inwoners per hulpverlener, voor zover de discipline geografisch begrensd ('wijkgebonden') werkt, valt af te lezen uit tabel 7.2 (zie volgende pagina). Eveneens is het gemiddelde aantal inwoners per hulpverlener weergegeven dat gecorrigeerd is voor het aantal volledig bezette arbeidsplaatsen.

Figuur 7.1.: Frequentieverdeling van het aantal patiënten per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen) in gezondheidscentra* per 1 januari 1991

* Dit is het gemiddelde per huisarts per gezondheidscentrum.

Tabel 7.2.: omvang van de werkgebieden van wijkverpleging en maatschappelijk werk in centra waar deze disciplines geografisch begrensd werken per 1 januari 1991

Discipline	centra	hulpver- leners	volledige arbeids- plaatsen	gemiddeld aantal inwoners per		
				centrum	hulpver- lener	volledige arbeidsplaatsen
wijkverpleging	115*	429	334.7	11.613	3.113	3990
maatschappelijk werk	115*	234	150.2	12.500	6.143	9571

* Voor beide disciplines zijn in vijf centra het aantal inwoners per discipline niet bekend. Zij zijn in deze tabel niet meegerekend.

Het aantal gezondheidscentra waar de discipline wijkverpleegkunde wijkgebonden werkt komt overeen met het aantal centra waar door het maatschappelijk werk wijkgebonden wordt gewerkt, daarentegen verschilt het **aantal hulpverleners** sterk; 429 wijkverpleegkundigen en 234 maatschappelijk werkenden.

Het gemiddelde werkgebied van de discipline wijkverpleegkunde omvat 11613 inwoners en is hiermee kleiner dan het gemiddelde werkgebied van het maatschappelijk werk met 12500 inwoners. Het (ongecorrigeerde) gemiddelde aantal inwoners per wijkverpleegkundige is 3113, voor maatschappelijk werk is dit 6143. Omgerekend naar volledig bezette arbeidsplaatsen zijn er gemiddeld 3990 inwoners per wijkverpleegkundige en 9571 inwoners per maatschappelijk werker.

Deze cijfers weerspiegelen de reeds eerder gepresenteerde bevinding dat er per maatschappelijk werkende meestal twee à drie wijkverpleegkundigen in een centrum werken.

7.3. De werkgebieden in gezondheidscentra vergeleken

Afstemming van werkgebieden en doelpopulaties vormt een vereiste voor goede samenwerking. Alvorens in te gaan op de mate van afstemming van werkgebieden en doelpopulaties tussen disciplines in gezondheidscentra worden eerst de variaties beschreven (geografisch begrensd, onbegrensd, huisartspraktijkgebonden).

Het werkgebied van een huisarts kan geografisch begrensd of onbegrensd zijn. Geografisch begrensd (**wijkgebonden**) wil zeggen dat de ingeschreven patiënten (nagenoeg) allemaal in een bepaalde wijk of kleine plaats wonen. Met 'geografisch **onbegrensd**' betitelen wij een werkgebied dat niet duidelijk omschreven kan worden of dat groter is dan 30.000 inwoners. Wat de andere disciplines betreft, zij werken meestal geografisch begrensd (**wijkgebonden**) of praktijkgebonden. **Praktijkgebonden** wil zeggen dat de hulpver-

leners uitsluitend werken voor de patiënten die bij de huisartsen van het centrum staan ingeschreven. In een enkel geval komt het voor dat maatschappelijk werkenden en/of wijkverpleegkundigen werken voor een gebied met meer dan 30.000 inwoners, dus 'onbegrensd'.

In schema 7.2 staan de mogelijke combinaties betreffende werkgebieden en doelpopulaties van enerzijds de huisartsen en anderzijds de overige disciplines.

Uiteraard is het mogelijk dat binnen de categorie 'overige disciplines' van verschillende werkgebieden sprake is. Bijvoorbeeld indien de ene discipline wijkgebonden en de andere praktijkgebonden werkt.

Schema 7.2.: combinaties van werkgebieden en doelpopulaties van de disciplines in gezondheidscentra

Huisartsen	overige disciplines*	
	geografisch begrensd	praktijkgebonden
geografisch begrensd (wijkgebonden)	Hetzelfde werkgebied of verschillende werkgebieden die elkaar gedeeltelijk overlappen. De overige disciplines werken ook voor patiënten van andere huisartsen in hun werkgebied.	De overige disciplines werken ook wijkgebonden, maar alleen voor de praktijkpopulatie van de huisartsen.
onbegrensd	Deel van praktijkpopulatie van de huisartsen woont in werkgebied van overige disciplines, deel daarbuiten. De overige disciplines werken ook voor patiënten van andere huisartsen in hun werkgebied.	De overige disciplines werken alleen voor de patiënten van de huisartsen, waar die ook wonen.

* Naast deze twee mogelijkheden kan het voorkomen dat een discipline 'onbegrensd' werkt.

In tabel 7.3 en 7.4 staat per discipline aangegeven in hoeverre er geografisch begrensd, onbegrensd of praktijkgebonden wordt gewerkt.

Tabel 7.3.: werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra per 1 januari 1991

werkgebied	gezondheidscentra	
	aantal	%
geografisch begrensd ('wijkgebonden')	136	84,0
geografisch onbegrensd	26	16,0
Totaal	162	100,0

Ruim viervijfde deel van alle huisartsen in gezondheidscentra werkt 'wijkgebonden', dus in een wijk of kleine plaats. Het relatieve aantal huisartsen dat een begrensd werkgebied heeft is met 1% gestegen.

Tabel 7.4.: werkgebied van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra per januari 1991

Werkgebied/doelpopulatie	discipline					
	wijkverpleegkunde		maatschappelijk werk		fysiotherapie	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
geografisch begrensd	120	74,1	120	74,1	91	73,4
praktijkgebonden	42	25,9	38	23,5	26	21,0
onbegrensd	-	-	4	2,5	7*	5,6
Totaal	162	100,0	162	100,0	124	100,0

* Inclusief één centrum waar de omvang van het werkgebied van de fysiotherapeut onbekend was.

In bijna driekwart van de gezondheidscentra werkt de discipline wijkverpleegkunde, maatschappelijk werk en fysiotherapie wijkgebonden. In 20% à 25% hebben wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten zich organisatorisch aangepast aan de patiëntenpopulatie van de huisarts door praktijkgebonden te gaan werken.

Ten opzichte van de vorige peiling is deze verdeling praktisch ongewijzigd. Het enige opvallende is dat de discipline wijkverpleging niet meer 'onbegrensd' werkt.

Wijkgebonden werken houdt niet in dat er sprake is van gelijke doelpopulaties/werkgebieden. Of er sprake is van overlap tussen de werkgebieden van huisartsen en de overige disciplines wordt in tabel 7.5, 7.6 en 7.7 onderzocht.

Tabel 7.5.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra per 1 januari 1991

Vergelijking werkgebieden HA en WV	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- WV identiek werkgebied	95	58,6
- WV groter werkgebied dat HA-gebied omvat	4	2,5
- WV kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	10	6,2
- WV werkt praktijkgebonden	25	15,4
- omvang werkgebied ha onbekend	2	1,2
HA geografisch onbegrensd		
- WV-gebied begrensd	9	5,6
- WV werkt praktijkgebonden	17	10,5
Totaal	162	100,0

In 58,6% van alle gezondheidscentra zijn de werkgebieden van huisartsen en wijkverpleegkundigen identiek. Dit aantal is ten opzichte van de vorige peiling gelijk gebleven. Er zijn vier gezondheidscentra waar het werkgebied van de wijkverpleegkundigen het werkgebied van de huisartsen omvat en groter is; in tien gezondheidscentra is de situatie omgekeerd: het werkgebied van de wijkverpleegkundigen is kleiner en wordt door het gebied van de huisarts omsloten.

In totaal is er in slechts 19 (11,7%) centra sprake van een situatie waarbij wijkverpleging en huisarts werkgebieden niet geheel overeenstemmen: tien centra waar het werkgebied van de wijkverpleegkunde kleiner is dan dat van de huisarts en daarom niet al zijn/haar patiënten kan bedienen en negen centra waarbij de wijkverpleegkunde wél en de huisarts niet wijkgebonden werkt.

Tabel 7.6.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1991

Vergelijking werkgebieden HA en MW	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- MW identiek werkgebied	95	58,6
- MW groter werkgebied dat HA-gebied omvat	8	4,9
- MW kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	8	4,9
- MW werkt praktijkgebonden	21	13,0
- MW-gebied onbegrensd	2	1,2
- omvang werkgebied ha onbekend	2	1,2
HA geografisch onbegrensd		
- MW-gebied begrensd	7	4,3
- MW werkt praktijkgebonden	17	10,5
- MW-gebied onbegrensd	2	1,2
Totaal	162	100,0

De vergelijking van de werkgebieden van huisartsen met de werkgebieden van maatschappelijk werkenden vertoont ongeveer hetzelfde beeld. In 58,6% van alle gezondheidscentra hebben de huisartsen en maatschappelijk werkenden hetzelfde werkgebied. In 15 (9,3%) centra zijn de werkgebieden van huisartsen en maatschappelijk werkenden niet zodanig overlappend dat alle patiënten van de huisartsen ook bediend zouden kunnen worden door het maatschappelijk werk in het gezondheidscentrum. Het betreft acht centra waar het werkgebied van het maatschappelijk werk kleiner is dan dat van de huisarts en zeven centra waar de maatschappelijk werkende wijkgebonden werkt en de huisarts onbegrensd.

Tabel 7.7.: vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1991

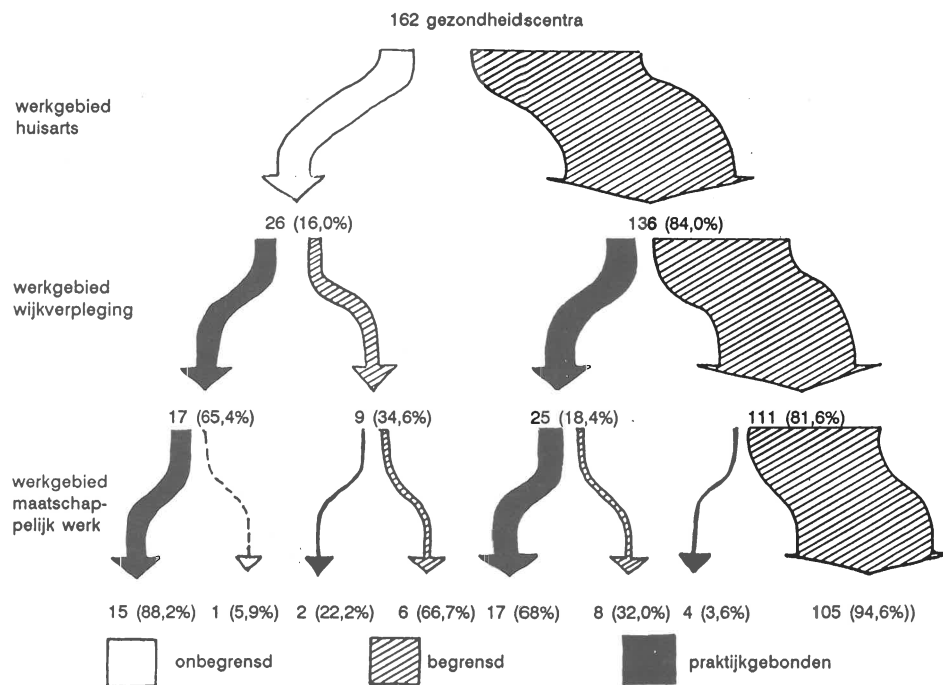
Vergelijking werkgebieden HA en FY	gezondheidscentra	
	aantal	%
HA geografisch begrensd ('wijkgebonden')		
- FY identiek werkgebied	80	64,5
- FY groter werkgebied dat HA-gebied omvat	4	3,2
- FY kleiner werkgebied door HA-gebied omsloten	3	2,4
- FY werkt praktijkgebonden	18	14,5
- FY-gebied onbegrensd	5	4,0
- omvang werkgebied huisarts onbekend	1	0,8
HA geografisch onbegrensd		
- FY-gebied begrensd	3	2,4
- FY werkt praktijkgebonden	8	6,5
- FY-gebied onbegrensd	2	1,6
Totaal	124	100,0

In 69,5% van alle centra waar fysiotherapie als discipline voorkomt (124 centra) is het werkgebied van de huisarts en de fysiotherapeut identiek.

Zowel de omvang als de groei van dit percentage stemt overeen met dat van wijkverpleging en maatschappelijk werk.

In zes (4,8%) van de centra zijn de werkgebieden van huisarts en fysiotherapie niet zodanig overlappend dat alle patiënten van de huisarts ook, eventueel, van de fysiotherapie in het centrum gebruik zou kunnen maken. Het betreft drie centra waar het werkgebied van de fysiotherapie kleiner is dan dat van de huisarts en drie centra waar de fysiotherapie wijkgebonden werkt, terwijl de huisarts 'onbegrensd' werkt.

Figuur 7.3.: boomdiagram van de werkgebieden van huisartsen (HA), wijkverpleging (WV) en maatschappelijk werk (MW) per 1 januari 1991

* De vier centra waar door WV en MW 'onbegrensd' wordt gewerkt zijn niet in het boomdiagram opgenomen, vandaar dat het totaal van deze regel 158 is.

Figuur 7.3 vat een groot deel van het voorgaande samen. Het boomdiagram begint bovenaan met de werkgebieden van de huisartsen. Per categorie werkgebied (onbegrensd of wijkgebonden) volgt de verdeling van de werkgebieden van de wijkverpleegkundigen. Vervolgens staan de werkgebieden van de maatschappelijk werkenden aangegeven. De percentages zijn berekend over het getal dat er direct boven staat.

Zoals reeds eerder naar voren kwam wordt er in het merendeel van de gevallen wijkgebonden gewerkt. Waar de wijkverpleging praktijkgebonden werkt, past ook het maatschappelijk werk zich organisatorisch relatief vaker aan door praktijkgebonden te werken.

Voor een optimale afstemming van de werkgebieden c.q. doelpopulaties dienen de werkgebieden c.q. doelpopulaties van de verschillende disciplines gelijk te zijn. In hoeverre daarvan sprake is valt af te lezen uit tabel 7.8. Er zijn 18 gezondheidscentra waar zowel de wijkverpleegkundigen als de maatschappelijk werkenden alleen werken voor de patiënten die bij de huisarts(en) staan ingeschreven, daarnaast zijn er 14 centra waar tevens de fysiotherapeuten huisartspraktijkgebonden werken.

In 63 gezondheidscentra (38,9% van het totale aantal) hebben huisarts, wijkverpleegkundige, maatschappelijk werkende en fysiotherapeut hetzelfde werkgebied. Daarnaast zijn er tien centra waar de drie kerndisciplines hetzelfde werkgebied hebben.

Deze gezondheidscentra hebben een goede afstemming tussen (tenminste) de drie kerndisciplines. Tezamen vormen zij 64,8% van het totale aantal gezondheidscentra.

Dan zijn er nog drie centra waar alleen de wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden hetzelfde werkgebied hebben en één centrum waar de werkgebieden van de wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten identiek zijn.

Tabel 7.8.: gelijke werkgebieden c.q. doelpopulaties van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkenden (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1991

Verhouding werkgebieden	gezondheidscentra	
	aantal	%
Huisartspraktijkgebonden werken		
- door WV en MW	18	11,1
- door WV, MW en FY	14	8,6
Identieke werkgebieden		
- HA, WV en MW	10	6,1
- HA, WV, MW en FY	63	38,9
- WV en MW	3	1,8
- WV, MW en FY	1	0,6
Overige	53	32,7
Totaal	162	100,0

REFERENTIES

- HESSELS, E.M.A. - 1989. Gezondheidscentra en groepspraktijken per 1 januari 1990. Cijfers over Samenwerking 17. Utrecht, NIVEL
- HESSELS, E.M.A. - 1990. Home-teams 1989. Cijfers over Samenwerking 16. Utrecht, NIVEL
- POOL, J.B. - 1991. Cijfers uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Utrecht, NIVEL (in voorbereiding)

TABELLEN

pag.

Bij hoofdstuk 1: **Aantallen gezondheidscentra en groepspraktijken**

Tabel 1.1.: Aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991 1

Bij hoofdstuk 2: **Spreading van gezondheidscentra en groepspraktijken**

Tabel 2.1.: Aantal gezondheidscentra en groepspraktijken per provincie per 1 januari 1991 3

Tabel 2.2.: Gezondheidscentra en groepspraktijken naar urbanisatiegraad van de vestigingsplaats per 1 januari 1991 4

Tabel 2.3.: Gezondheidscentra naar situering binnen de vestigingsplaats per 1 januari 1991 5

Bij hoofdstuk 3: **Soorten hulpverlening in gezondheidscentra**

Tabel 3.1.: Aantal disciplines per gezondheidscentrum per 1 januari 1991 7

Tabel 3.2.: Aanwezigheid van de disciplines in gezondheidscentra per 1 januari 1991 8

Bij hoofdstuk 4: **Hulpverleners in groepspraktijken en gezondheidscentra**

Tabel 4.1.: Aantal huisartsen in groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991 9

Tabel 4.2.: Aantal huisartsen per groepspraktijk (inclusief assistenten) per 1 januari 1991 9

Tabel 4.3.: Aantal huisartsen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991 10

	pag.
Tabel 4.4.: Aantal huisartsen per gezondheidscentrum per 1 januari 1991	10
Tabel 4.5.: Aantal wijkverpleegkundigen in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991	11
Tabel 4.6.: Aantal wijkverpleegkundigen per gezondheidscentrum per 1 januari 1991	11
Tabel 4.7.: Aantal maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991	12
Tabel 4.8.: Aantal maatschappelijk werkenden per gezondheidscentrum per 1 januari 1991	12
Tabel 4.9.: Aantal fysiotherapeuten in gezondheidscentra van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991	13
Tabel 4.10.: Aantal fysiotherapeuten per gezondheidscentrum per 1 januari 1991	13
Tabel 4.11.: Absoluut en gecorrigeerd aantal hulpverleners per discipline in gezondheidscentra per 1 januari 1991	14
Tabel 4.12.: Gemiddelde bezetting van de kerndisciplines per gezondheidscentrum van 1 januari 1979 tot en met 1 januari 1991	15
Tabel 4.13.: Aantal huisartsen naar praktijkvorm en provincie per 1 januari 1991 (exclusief assistent-huisartsen)	17
 Bij hoofdstuk 5: Ondersteunend personeel in gezondheidscentra	
Tabel 5.1.: Aantallen en gecorrigeerde aantallen ondersteunend personeel in gezondheidscentra per 1 januari 1991	21

Bij hoofdstuk 6: Vrij beroep en dienstverband

Tabel 6.1.: Aantal huisartsen in vrij beroep en in dienstverband per 1 januari 1991	23
Tabel 6.2.: Aantal huisartsen in dienstverband, soort werkgever en aantal 'dienstverband'-centra per 1 januari 1991	24
Tabel 6.3.: Aantal fysiotherapeuten in vrij beroep en in dienstverband per 1 januari 1991	24
Tabel 6.4.: Dienstverband fysiotherapeuten in gezondheidscentra en soort werkgever per 1 januari 1991	25
Tabel 6.5.: Aantal verloskundigen, tandartsen en apothekers in dienstverband per 1 januari 1991	25

Bij hoofdstuk 7: Patiëntenbestanden en werkgebieden

Tabel 7.1.: Aantal patiënten van huisartspraktijken in gezondheidscentra en het gemiddeld aantal patiënten per huisarts per 1 januari 1991	27
Tabel 7.2.: Omvang van de werkgebieden van wijkverpleegkundigen en maatschappelijk werkenden in gezondheidscentra per 1 januari 1991	30
Tabel 7.3.: Werkgebied van huisartsen in gezondheidscentra per 1 januari 1991	31
Tabel 7.4.: Werkgebied van wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra per 1 januari 1991	32
Tabel 7.5.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en wijkverpleegkundigen (WV) in gezondheidscentra per 1 januari 1991	33

pag.

Tabel 7.6.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en maatschappelijk werkenden (MW) in gezondheidscentra per 1 januari 1991	34
Tabel 7.7.: Vergelijking van de werkgebieden van huisartsen (HA) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1991	35
Tabel 7.8.: Gelijke werkgebieden c.q. doelpopulaties van huisartsen (HA), wijkverpleegkundigen (WV), maatschappelijk werkenden (MW) en fysiotherapeuten (FY) in gezondheidscentra per 1 januari 1991	38

FIGUREN e.d.

pag.

Figuur 1.1.: Aantal gezondheidscentra en groepspraktijken van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991	2
Figuur 2.1.: Gezondheidscentra en groepspraktijken in Nederland per 1 januari 1991	6
Figuur 4.1.: Aantal huisartsen, wijkverpleegkundigen, maatschappelijk werkenden en fysiotherapeuten in gezondheidscentra en aantal huisartsen in groepspraktijken (inclusief assistenten) van 1 januari 1970 tot en met 1 januari 1991	16
Figuur 4.2.: Percentage huisartsen (inclusief assistenten) naar praktijkvorm per provincie per 1 januari 1991	19
Figuur 7.1.: Frequentieverdeling van het aantal patiënten per huisarts (in volledig bezette arbeidsplaatsen) in gezondheidscentra per 1 januari 1991	29
Schema 7.2.: Combinaties van werkgebieden en doelpopulaties van de disciplines in gezondheidscentra	31
Figuur 7.3.: Boomdiagram van de werkgebieden van huisartsen (HA), wijkverpleging (WV) en maatschappelijk werk (MW) per 1 januari 1991	36

BIJLAGE III

OVERZICHT VAN DE PERSONELE BEZETTING IN GEZOND- HEIDSCENTRA PER 1 JANUARI 1991

Gebruikte afkortingen:

ha	= huisartsen
wv	= wijkverpleegkundigen
mw	= maatschappelijk wer- kenden
fys	= fysiotherapeuten
verl	= verloskundigen
ta	= tandartsen
ap	= apothekers
gb	= gezins- en bejaarden- verzorgenden
dië	= diëtisten
zkv	= ziekenverzorgenden
psy	= psychologen
ov.hv.	= overige hulpverleners
pr.ass.	= praktijkassistenten
ov.onderst.pers.	= overig ondersteunend personeel

Start = jaar waarin gemeenschappelijke
huisvesting van de drie kerndisci-
plines tot stand kwam.

Tussen haakjes geplaatste cijfers zijn de
gecorrigeerde aantallen, dat wil zeggen
dat omrekening heeft plaatsgevonden tot
volledig bezette arbeidsplaatsen.

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Groningen 'Lewenborg'	1974	6 (4,7)	6 (4,8)	5 (2,6)	7 (6,0)	1 (0,6)	4 (2,9)	3 (2,6)	3 (2,7)	1 (0,2)	3 (2,0)		2 (1,2)	4 (3,7)	1 (0,6)	17 (12,2)
Winsum	1982	3 (2,8)	3 (2,3)	1 (0,8)	5 (3,4)		1 (0,6)								1 (0,4)	8 (3,2)
Totaal Groningen: 2 centra		9 (7,5)	9 (7,1)	6 (3,4)	12 (9,4)	1 (0,6)	5 (3,5)	3 (2,6)	3 (2,7)	1 (0,2)	3 (2,0)		2 (1,2)	4 (3,7)	2 (1,0)	25 (15,4)
Leeuwarden 'Cammingha- buren'	1982	2 (1,5)	2 (2,0)	1 (0,6)	2 (1,2)		1 (0,5)		1 (1,0)					2 (1,3)	1 (0,6)	7 (4,0)
Noordwolde 'De Wissel'	1978	5 (4,2)	3 (2,8)	1 (0,8)	5 (4,2)						2 (1,3)			2 (1,5)		5 (3,5)
Totaal Friesland: 2 centra		7 (5,7)	5 (4,8)	2 (1,4)	7 (5,4)		1 (0,5)		1 (1,0)		2 (1,3)			4 (2,8)	1 (0,6)	12 (7,5)
Assen 'Noord'	1973	4 (4,0)	3 (2,4)	2 (2,0)	2 (1,7)	3 (3,0)					1 (0,6)			6 (4,2)	1 (0,5)	2 (1,1)
Assen 'Oost'	1974	4 (4,0)	5 (3,1)	3 (2,2)							1 (0,8)			5 (4,0)	1 (0,5)	3 (1,3)
Hoogeveen 'De Weide'	1973	3 (2,5)	4 (2,8)	1 (0,4)	2 (1,2)	3 (0,9)					1 (0,5)	2 (0,3)	1 (0,2)	4 (2,0)	1 (0,6)	1 (0,4)
Roden	1979	5 (5,0)	7 (3,9)	6 (5,0)	5 (4,0)	2 (1,6)	4 (2,8)				2 (1,5)			4 (3,4)	1 (0,6)	3 (0,6)
Totaal Drente: 4 centra		16 (15,5)	19 (12,2)	12 (9,6)	9 (6,9)	8 (5,5)	4 (2,8)				5 (3,4)	2 (0,3)	1 (0,2)	19 (13,6)	4 (2,2)	9 (3,4)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Enschede 'Veldpoort'	1973	7	4	1	4						1	1	6	5		
		(5,0)	(3,8)	(0,2)	(1,8)						(1,0)	(1,0)	(4,5)	(3,3)		
Enschede 'Wesselerbrink'	1977	4	3	8	2	2					1	1	4			1
		(4,0)	(2,7)	(4,0)	(1,0)	(0,2)					(1,0)	(1,0)		(3,5)		(0,5)
Enschede 'Noord'	1976	3	3	5	3	3				1			3		1	2
		(3,0)	(3,0)	(3,3)	(0,3)	(0,3)				(0,1)				(2,6)	(0,6)	(1,5)
Hengelo 'Hasseler Es'	1976	5	5	3	8	1		1	2	1	3		1	4	1	8
		(3,8)	(4,5)	(1,8)	(7,5)	(0,3)		(0,8)	(2,0)	(0,1)	(1,5)		(1,0)	(2,7)	(0,6)	(6,8)
Totaal Overijssel: 4 centra		19	15	17	14	6		1	2	2	5		7	16	2	11
		(15,8)	(14,0)	(9,3)	(10,3)	(0,8)		(0,8)	(2,0)	(0,2)	(3,5)		(5,5)	(12,1)	(1,2)	(8,8)
Almere Buiten 'Molenwiek'	1985	3	3	1	3	2	1	2	1	1			4			11
		(2,1)	(2,3)	(0,6)	(2,2)	(2,0)	(0,8)	(1,0)	(0,9)	(0,1)				(2,9)		(7,8)
Almere 'De Haak'	1976	5	5	2	5	1	2			1	3		5			
		(3,5)	(2,5)	(1,1)	(3,7)	(1,0)	(1,0)			(0,1)	(2,4)			(3,3)		
Almere Haven 'Oost'	1981	4	3	1	5		1	2		1	2		4			3
		(3,0)	(2,5)	(1,0)	(3,3)		(0,4)	(1,4)		(0,1)	(1,0)			(2,9)		(2,0)
Almere Haven 'West'	1982	6	4	1	4	1	1	2		1	1		4			3
		(4,3)	(2,8)	(1,0)	(3,0)	(0,5)	(0,8)	(1,4)		(0,1)	(0,7)			(3,3)		(2,3)
Almere 'De Schakel'	1981	4	2	2	3	1	1	2	2	1	1		4			22
		(3,3)	(1,4)	(1,0)	(2,6)	(1,0)	(0,8)	(1,6)	(1,6)	(0,1)	(0,7)			(2,7)		(14,7)
Almere 'De Spil'	1982	5	4	2	4	1	1	2		1	3		3			4
		(3,7)	(2,5)	(1,0)	(3,0)	(1,0)	(0,7)	(1,3)		(0,1)	(0,7)			(3,0)		(3,3)
Almere 'Waterwijk'	1984	5	4	2	3	1	1	2	1	1			4			13
		(3,7)	(3,0)	(1,3)	(2,8)	(0,5)	(0,8)	(2,0)	(1,0)	(0,1)				(3,3)		(8,7)
Almere 'De Boog'	1986	6	3	1	4	2	1	1	1	1			4			7
		(4,6)	(1,8)	(0,6)	(3,0)	(1,7)	(0,4)	(1,0)	(1,0)	(0,1)				(3,1)		(6,3)
Almere 'Driehoek'	1986	4	2	2	3	1	1	1	1	1			5			9
		(3,1)	(1,4)	(0,9)	(1,8)	(1,0)	(0,6)	(1,0)	(1,0)	(0,1)				(3,4)		(5,9)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Almere 'De Bouwmeester'	1986	4 (2,5)	2 (1,9)	1 (0,7)	3 (1,9)	1 (0,8)	1 (0,6)	1 (0,8)	1 (1,0)	1 (0,1)				3 (2,5)		6 (3,9)
Almere 'De Opmaat'	1988	5 (3,5)	3 (2,6)	2 (1,0)	3 (2,2)	1 (1,0)	1 (0,8)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,1)				4 (3,7)		10 (6,8)
Almere 'De Binder'	1990	3 (1,8)	2 (1,4)	1 (0,4)	2 (1,4)		1 (0,8)	1 (0,6)						3 (2,0)		1 (0,8)
Biddinghuizen	1968	2 (2,0)	2 (1,8)	1 (0,5)	2 (1,3)		1 (0,2)	1 (1,0)						2 (1,4)		2 (1,2)
Dronten	1971	7 (4,3)	4 (3,2)	2 (1,5)	12 (8,2)		3 (1,7)	3 (3,0)	2 (2,0)	1 (1,0)				5 (2,7)		13 (11,2)
Lelystad 'Botter'	1985	1 (1,0)	3 (2,1)	1 (0,6)		1 (0,6)		1 (1,0)	1 (1,0)					2 (1,6)		5 (4,2)
Lelystad 'De Heelhoek'	1977	8 (8,0)	10 (8,2)	3 (2,3)	7 (6,3)	2 (1,3)		2 (2,0)	2 (2,0)	2 (0,6)	2 (1,6)	1 (1,0)		11 (5,6)	2 (2,0)	14 (10,9)
voorheen 'Eerste Woonwijk'																
Lelystad-Haven	1983	2 (1,6)	2 (1,3)	1 (0,6)	1 (0,5)	2 (0,4)		1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,1)				2 (1,0)		1 (0,9)
Lelystad 'Kempenaar'	1974	3 (3,0)	4 (3,1)	2 (1,5)	5 (4,4)	2 (0,5)		1 (1,0)	1 (1,0)	2 (0,5)	2 (1,6)			4 (2,2)		11 (7,2)
Lelystad 'Gondel'	1981	2 (2,0)	3 (2,5)	1 (0,8)	5 (3,4)	1 (0,5)								4 (2,0)		
(voorheen 'de Punter')																
Lelystad 'Waterwijk'	1983	2 (1,2)	1 (1,0)	1 (0,9)	2 (1,0)									2 (1,2)	1 (0,3)	1 (0,2)
Lelystad 'Woud'	1982	3 (2,2)	5 (3,3)	2 (1,3)	3 (1,8)	2 (1,2)		1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,6)				4 (2,3)	1 (0,7)	7 (4,5)
Lelystad 'Wijk vier'	1990	2 (2,0)	1 (1,0)	1 (0,9)	4 (2,2)	1 (0,3)		1 (1,0)	1 (1,0)					2 (1,1)		
Swifterbant 'De Schelp'	1976	2 (2,0)	2 (1,3)	1 (0,6)	2 (1,4)		1 (0,1)	1 (1,0)		1 (0,1)				3 (1,4)		1 (1,0)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Zeewolde 'Pyramide'																
	1990	1	3	2	2	1	1			1				1		
		(1,0)	(2,2)	(1,0)	(0,2)	(0,6)				(0,1)				(0,9)		
Totaal Flevoland: 24 centra																
		89	77	36	85	24	19	22	17	18	16	1		89	4	144
		(69,4)	(57,1)	(23,1)	(61,4)	(15,5)	(11,1)	(18,1)	(16,5)	(2,7)	(10,3)	(1,0)		(59,5)	(3,0)	(103,8)
Apeldoorn 'De Maten'																
	1973	4	3	2	7			2	2		1			4		14
		(4,0)	(3,0)	(1,0)	(6,0)			(2,0)	(2,0)		(1,0)			(3,5)		(11,8)
Arnhem 'De Laar'																
	1978	4	5	4	3									4		2
		(4,0)	(3,8)	(2,1)	(2,5)									(2,6)		(0,4)
Didam																
	1978	3	7	2	8	2	3	1		1	1		3	2	1	4
		(3,0)	(5,9)	(1,4)	(6,2)	(0,3)	(2,4)	(1,0)		(0,1)	(1,0)		(2,9)	(2,0)	(0,6)	(2,4)
Ede 'Veldhuizen'																
	1980	7	7	4	6	3	4		2					5		9
		(5,0)	(5,4)	(2,1)	(4,9)	(0,3)	(2,8)		(1,5)					(3,3)		(8,1)
Lobith 'Lobede'																
	1974	3	4	1	3	1	1				1			2		1
		(3,0)	(3,2)	(0,7)	(3,0)	(0,1)	(0,5)				(0,5)			(1,3)		(1,0)
Malden 'De Kroonsteen'																
	1980	5	5	4	9		4	1	1	1	1		1	6	1	12
		(4,0)	(3,6)	(2,3)	(5,0)		(2,4)	(1,0)	(0,1)	(0,8)	(0,8)		(0,3)	(4,0)	(0,6)	(6,1)
Nijmegen 'Hazenkamp'																
	1976	5	1	2	3							2		6	1	2
		(4,6)	(0,8)	(1,3)	(1,8)							(0,2)		(4,0)	(0,5)	(1,2)
Nijmegen 'Lindenholt'																
	1977	4	5	4	4	2								5	1	2
		(3,2)	(4,2)	(2,2)	(3,0)	(1,5)								(3,3)	(0,5)	(1,0)
Totaal Gelderland: 8 centra																
		35	37	23	43	8	12	3	5	2	4	2	4	34	4	46
		(30,8)	(29,9)	(23,1)	(32,4)	(2,2)	(8,1)	(3,0)	(4,5)	(0,2)	(3,3)	(0,2)	(3,2)	(24,0)	(2,2)	(32,0)
Achterveld 'De Heelkom'																
	1987	2	2	2	4		1			1	1		1	4		3
		(2,0)	(1,1)	(0,2)	(1,4)		(0,2)			(0,1)	(0,4)		(0,1)	(1,2)		(0,7)
Amersfoort 'Zielhorst'																
	1990	3	4	1	3			1				1	1	2		2
		(3,0)	(3,0)	(1,0)	(3,0)			(1,0)				(0,5)	(0,8)	(1,6)		(2,0)
De Bilt																
	1978	3	3	2			1			1	1			4		2
		(3,0)	(2,1)	(1,0)			(0,6)			(0,1)	(0,5)			(3,0)		(0,4)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov. onder st. pers
Eist (U)	1975	2 (2,0)	2 (1,0)	1 (0,4)	4 (1,3)		1 (1,0)	1	1 (1,0)	1 (0,1)	1 (0,5)		1 (0,2)	2 (1,5)	1 (0,3)	2 (2,0)
Maam-Maarsbergen	1975	3 (2,5)	3 (2,6)	2 (1,1)	2 (1,9)		2 (1,3)				1 (0,3)			1 (0,4)		6 (4,1)
Maarssebroek	1974	3 (2,3)	5 (3,2)	4 (2,8)	4 (3,1)	4 (2,6)	1 (0,1)	1	1 (1,0)	1 (0,1)	2 (1,4)			9 (5,9)	1 (0,8)	9 (6,1)
Nieuwegein 'Fokkesteeg'	1981	2 (1,6)	5 (3,5)	2 (1,0)	3 (2,4)	2 (2,0)	1 (0,8)						2 (0,8)	2 (1,4)	2 (0,6)	
Nieuwegein 'Mondriaanlaan'	1977	5 (4,8)	5 (4,0)	2 (1,0)	6 (6,0)	3 (3,0)	2 (1,5)	2	2 (2,0)		2 (1,5)	1 (0,1)		7 (4,1)	1 (0,1)	11 (8,5)
Nieuwegein 'De Roerdomp'	1984	4 (2,8)	7 (4,3)	2 (1,0)	4 (2,6)	3 (0,3)	2 (1,2)	2	2 (1,0)		1 (0,6)			4 (2,7)	1 (0,6)	10 (4,4)
Rhenen	1970	8 (5,0)	8 (7,0)	3 (1,0)	8 (4,6)	2 (0,4)	3 (2,1)				1 (0,8)		1 (0,8)	4 (3,4)		2 (2,0)
Soest-Zuid	1984	3 (3,0)	3 (2,4)	1 (0,5)							2 (1,6)			4 (2,6)		1 (0,2)
Utrecht 'Lunetten'	1978	4 (1,9)	5 (4,2)	2 (1,0)	5 (3,3)	2 (0,2)		2 (1,4)	2 (1,4)		1 (0,8)			4 (2,7)	1 (0,5)	10 (6,3)
Utrecht 'Kanaalstraat'	1981	6 (5,4)	5 (3,9)	4 (3,1)						1 (0,2)	1 (0,8)		1 (0,1)	7 (4,6)	1 (0,7)	3 (1,5)
Utrecht 'Overvecht'	1982	3 (2,0)	4 (3,8)	2 (1,5)	3 (2,0)					1 (0,2)		2 (2,0)	1 (0,1)	2 (1,6)		
Zeist 'West'	1977	3 (2,2)	2 (1,4)	1 (0,7)	4 (3,4)	3 (0,3)		2 (2,0)					2 (0,2)			6 (3,6)
Totaal Utrecht: 15 centra		54 (43,5)	63 (47,5)	31 (17,3)	47 (33,0)	22 (10,8)	14 (8,8)	5 (4,4)	8 (6,4)	6 (0,8)	14 (9,2)	4 (2,6)	10 (3,1)	56 (36,7)	6 (3,0)	69 (42,4)
Alkmaar 'Daalmeer'	1984	3 (2,8)	4 (3,0)	1 (0,8)	3 (2,3)	3 (0,3)	1 (0,1)		1 (1,0)	1 (0,1)			1 (0,5)	4 (2,7)	1 (0,6)	8 (4,3)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkv	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Alkmaar 'De Mare'	1979	3	6	2	7	1			1		1			4	1	10
		(3,0)	(4,0)	(1,0)	(4,2)	(0,1)			(1,0)		(0,4)			(2,3)	(0,6)	(6,6)
Alkmaar 'Huiswaard'	1977	4	3	1	4	1					1			3		1
		(3,0)	(2,8)	(0,5)	(2,1)	(0,1)					(1,0)			(2,3)		(0,4)
Alkmaar 'Oudorp'	1980	2	6	1	6	1	1	1	1		1			3		8
		(2,0)	(4,7)	(0,7)	(4,4)	(0,1)	(0,1)	(1,0)	(1,0)		(0,6)			(2,0)		(6,2)
Amsterdam 'Banne Buiksloot'	1977	5	2	1	3	1								3	1	2
		(2,3)	(1,4)	(1,0)	(1,2)	(0,2)								(2,0)	(0,4)	(0,4)
Amsterdam 'Bos & Lommer'	1976	3	1	2										2	1	1
		(1,9)	(1,0)	(1,0)										(1,7)		(0,2)
Amsterdam 'Gein'	1984	7	6	2	5				2		1		3		1	15
		(4,7)	(4,2)	(1,2)	(3,7)				(1,2)		(0,8)		(1,9)		(0,7)	(9,8)
Amsterdam 'Anna Sprengler-1972 str.' (voorheen Helmersstr.)	1972	3	1	1	2								2	2		2
		(1,8)	(0,8)	(0,8)	(1,5)								(0,5)	(1,6)		(0,2)
Amsterdam 'Holendrecht' (Nieuwlandhof)	1976	4	4	1	4						1				1	5
		(2,3)	(2,8)	(0,8)	(2,7)						(0,9)				(0,7)	(3,3)
Amsterdam 'Holendrecht' (Millingenhof) herstart	1987	4	4	1	3	4										5
		(2,4)	(3,0)	(0,8)	(2,1)	(0,2)										(3,0)
Amsterdam 'Houtrak'	1987	3	1	2	2	3							1	4	1	3
		(2,1)	(1,0)	(1,0)	(1,5)	(0,3)							(0,2)	(2,1)	(0,2)	(1,4)
Amsterdam 'Koempoelan'	1985	3	1	1		3							1			3
		(1,4)	(0,8)	(0,5)		(3,0)							(0,2)			(1,6)
Amsterdam 'Van Lennep- kade'	1981	2	1	1										1	1	1
		(1,2)	(0,5)	(0,5)										(0,5)		(0,2)
Amsterdam 'Dirk v. Nimwe- gen'	1976	2	2	2	3									3	1	1
		(1,7)	(1,3)	(1,4)	(2,0)									(1,8)	(0,7)	(0,2)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dlē	zkw	psy	ov.lv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Amsterdam 'Oostelijke Eilanden'	1986	2 (0,7)	2 (1,2)	1 (0,5)	3 (2,0)	3 (1,5)							3 (1,4)	3 (1,4)	1 (0,1)	1 (0,2)
Amsterdam 'Nellestein'	1979	2 (1,6)	2 (1,4)	1 (0,6)	2 (2,0)			4 (2,0)			1 (0,3)			3 (1,6)		6 (3,5)
Amsterdam 'Osdorp'	1974	3 (2,0)	2 (1,3)	2 (1,0)	3 (2,5)			2 (1,2)					1 (0,3)	2 (2,0)		1 (1,0)
Amsterdam 'Reigersbos'	1982	5 (3,2)	3 (2,2)	2 (1,3)	5 (3,1)				2 (1,0)		1 (0,8)			5 (3,2)	1 (0,5)	10 (5,2)
Amsterdam 'Staatslieden- buurt'	1984	6 (3,2)	3 (2,3)	2 (1,0)	4 (2,6)	2 (0,2)							1 (0,2)	5 (2,9)	1 (0,8)	2 (0,7)
Amsterdam Venserpolder 't Veen'	1983	1 (0,7)	2 (1,6)	1 (0,7)	2 (1,2)											2 (1,4)
Amsterdam Venserpolder 'De Vliet'	1985	2 (1,4)	3 (1,8)	1 (0,8)	3 (1,8)	2 (0,3)	1 (0,3)		2 (1,2)		1 (0,8)				1 (0,6)	9 (6,2)
Blaricum 'de Bijvanck'	1978	4 (3,1)	3 (2,0)	2 (1,0)	3 (2,3)	1 (0,1)		2 (1,7)		1 (0,1)				3 (1,9)		4 (2,5)
Diemen Noord	1990	1 (0,6)	1 (0,7)	1 (0,4)	1 (0,6)	3 (0,3)							1 (0,5)	1 (0,5)	1 (0,1)	1 (0,1)
Diemen Zuid	1978	3 (2,2)	3 (2,3)	1 (0,5)	4 (2,9)	3 (0,3)				1 (0,1)			3 (2,1)	3 (2,1)	1 (0,5)	1 (0,6)
Haarlem 'Schalkwijk'	1975	5 (4,0)	3 (3,0)	2 (1,0)	1 (1,0)	3 (0,3)				1 (0,2)		1 (1,0)		4 (1,8)	1 (0,5)	
Den Helder 'De Schooten'	1986	1 (1,0)	3 (3,0)	1 (0,8)	1 (1,0)	2 (0,2)	2 (1,3)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,1)	2 (2,0)		4 (1,9)	2 (1,0)	1 (0,4)	11 (7,2)
Den Helder 'Koe-gras'	1986	3 (2,0)	4 (3,8)	1 (0,8)			2 (1,7)			1 (0,1)	1 (1,0)			2 (1,0)	1 (0,4)	4 (0,4)
Hoofddorp 'Overbos'	1983	4 (2,7)	4 (3,2)	1 (1,0)	3 (2,2)									4 (2,3)	1 (0,5)	1 (0,5)
Hoorn 'Kersenboogerd'	1982	4 (3,1)	3 (2,4)	2 (1,2)	3 (2,7)	3 (0,3)			1 (1,0)	1 (0,1)				5 (3,3)	1 (0,6)	9 (4,6)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vr1	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv. pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Hoom 'Risdam'	1978	4 (3,0)	2 (2,0)	2 (1,0)	2 (2,0)	3 (0,3)							3 (2,0)	2 (0,8)	
Huizen 'Bovenmaat'	1984	3 (1,2)	4 (3,2)	2 (1,2)	3 (1,3)	5 (0,5)							3 (1,6)		
Huizen 'Huizemaat'	1975	6 (4,2)	5 (3,5)	2 (1,8)	5 (3,5)	5 (0,5)			2 (1,4)		1 (0,8)		6 (3,6)	1 (0,8)	11 (6,9)
Koog a.d. Zaan 'Westzijderveld'	1976	4 (3,0)	3 (2,8)	1 (1,0)	4 (3,2)	2 (0,2)				1 (0,1)			5 (2,9)	1 (0,4)	4 (0,8)
Marken 'Het Buurthuis'	voor 1970	2 (2,0)	2 (0,9)	1 (0,2)	3 (1,1)		1 (0,2)						1 (0,9)	1 (0,2)	
Oostaan 'De Kolk'	1977	3 (3,0)	3 (2,4)	1 (0,6)	4 (3,0)	1 (0,1)	1 (1,0)		2 (2,0)		1 (0,5)		2 (1,8)	10 (5,4)	
Purmerend 'Overlander'	1982	6 (4,5)	3 (2,4)	2 (1,2)	6 (4,0)	3 (0,3)			2 (1,6)	1 (0,1)	1 (0,8)		6 (4,1)	8 (4,0)	
Purmerend 'Landauer'	1984	4 (2,7)	3 (2,3)	2 (1,0)	4 (2,8)	3 (0,3)					1 (0,8)		4 (3,0)	1 (1,0)	7 (4,7)
Purmerend 'Molentocht'	1990	2 (1,0)	1 (0,5)	1 (0,5)	2 (1,2)	1 (0,1)			1 (1,0)				2 (1,3)	3 (2,4)	
Velsen 'Velsbroek'	1988	3 (2,2)	3 (1,5)	1 (0,2)	3 (1,8)	3 (0,2)	1 (0,9)		1 (1,0)	1 (0,1)			2 (1,8)	2 (1,5)	3 (3,0)
Totaal N. Holland: 39 centra		131 (90,9)	112 (85,0)	55 (33,3)	113 (77,7)	65 (11,9)	9 (4,7)	15 (9,0)	19 (15,4)	10 (1,1)	15 (11,5)	1 (1,0)	19 (8,9)	21 (11,1)	176 (100,1)

* Deze teams maken deel uit van het Samenwerkingsproject Amsterdam.

Ameide	1988	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,7)	2 (2,0)	2 (0,9)				1 (0,1)	1 (0,5)		1 (0,1)	1 (1,0)	6 (1,6)
Capelle a.d. IJssel 'Oostgaarde'	1980	5 (4,7)	5 (4,5)	3 (2,0)	8 (5,7)	1 (0,2)	4 (2,3)	1 (1,0)			1 (0,8)		3 (2,0)	5 (4,2)	3 (2,2)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.lv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Capelle a.d. IJssel 'Het Kruispunt'	1980	4 (2,9)	7 (6,2)	4 (3,5)	1 (0,2)	6 (3,4)	1 (0,3)	1 (0,8)	3 (1,8)	2 (1,5)	1 (1,5)	3 (1,8)	1 (0,5)	2 (0,4)	1 (0,4)	2
Delft 'Händellaan'	1987	2 (1,4)	2 (1,5)	2 (2,0)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,1)	1 (1,0)	1 (0,5)	2 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,5)	1 (0,5)	2 (0,4)	1 (0,4)	2
Delft 'Pootstraat'	1988	2 (1,0)	4 (3,8)	2 (0,7)	2 (0,2)	3 (2,4)	1 (0,3)	1 (1,0)	1 (0,3)	1 (0,3)	1 (0,3)	1 (0,3)	1 (0,3)	1 (0,3)	1 (0,3)	1
Delft 'Tanthof'	1981	4 (2,4)	5 (4,0)	2 (2,0)	2 (1,8)	4 (2,4)	2 (1,2)	2 (1,2)	2 (1,2)	1 (0,1)	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,7)	1 (0,7)	14
Gouda 'Bloemendaal'	1976	4 (4,0)	7 (5,0)	2 (1,5)	6 (4,6)	3 (0,3)	2 (1,6)	2 (1,6)	2 (1,6)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	17
's-Gravenhage 'Houtwijk'	1981	2 (1,2)	5 (4,4)	1 (1,0)	2 (0,8)	3 (0,3)	2 (1,2)	2 (1,2)	2 (1,2)	1 (0,1)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	7
's-Gravenhage 'Nieuw Waldeck'	1979	2 (1,5)	3 (2,4)	2 (1,0)	3 (1,9)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1
's-Gravenhage 'Nieuw Schilderswijk'	1983	3 (2,1)	6 (4,8)	1 (0,6)	3 (1,9)	4 (0,4)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	5
Hellevoetsluis 'De Burgh'	1982	5 (4,6)	4 (3,5)	3 (2,2)	5 (4,0)	1 (1,0)	3 (2,8)	3 (2,0)	3 (2,0)	2 (1,8)	2 (1,8)	2 (1,8)	2 (1,8)	2 (1,8)	2 (1,8)	2
Krimpen a.d. IJssel	1974	13 (10,8)	7 (5,9)	6 (3,9)	2 (0,2)	5 (3,3)	2 (0,2)	5 (3,3)	2 (0,2)	5 (3,3)	3 (1,9)	3 (1,9)	3 (1,9)	3 (1,9)	3 (1,9)	3
Leiden 'Merenwijk'	1975	6 (3,5)	6 (4,6)	2 (0,6)	5 (4,0)	8 (0,8)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	1 (0,8)	4
Leiden 'Stevenshof'	1984	3 (1,8)	3 (2,1)	2 (0,4)	4 (2,2)	7 (0,7)	1 (0,1)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,1)	1 (0,1)	1 (0,1)	1 (0,1)	1 (0,1)	1 (0,1)	8
Leiderdorp	1970	5 (4,5)	4 (4,0)	3 (1,8)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1
Noordwijk 'Wantveld'	1976	7 (5,8)	4 (4,0)	2 (1,3)	4 (4,0)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	5
Rotterdam 'Bloemhof- Hillesluis'	1990	3 (2,0)	2 (1,6)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1 (0,4)	1

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv. pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Rotterdam 'Boomgaards- hoek'	1984	4 (2,2)	4 (4,0)	1 (0,5)	2 (1,8)	2 (0,2)		1 (1,0)	1 (1,0)		1 (0,8)	2 (1,0)	1 (0,5)		4 (3,5)
Rotterdam 'Beverwaard'	1982	7 (5,0)	5 (4,0)	2 (1,2)	6 (4,4)				2 (1,5)		1 (0,8)		6 (4,6)	1 (0,9)	12 (9,0)
Rotterdam 'De Esch'	1988	2 (1,3)	2 (1,4)	1 (0,4)	5 (1,7)			1 (1,0)				1 (0,1)	1 (1,0)		2 (0,7)
Rotterdam 'Feyenoord'	1973	2 (2,0)	5 (4,2)	3 (2,2)						1 (0,5)		4 (1,8)	3 (2,0)		
Rotterdam 'Hoogvliet'	1979	2 (2,0)	1 (0,6)	1 (0,6)	1 (1,0)								2 (1,6)		
Rotterdam 'Katendrecht'	1981	2 (1,1)	1 (1,0)	1 (1,0)	1 (0,7)								2 (1,0)		2 (0,5)
Rotterdam 'Mathenesser- laan 309'	1976	7 (5,0)	5 (4,5)	2 (1,5)	5 (3,4)	4 (0,4)							7 (6,0)	1 (0,5)	1 (1,0)
Rotterdam 'Omnoord'	1972	7 (6,0)	4 (3,6)	3 (1,8)	5 (4,2)						3 (2,6)		8 (5,5)	1 (0,5)	4 (2,2)
Rotterdam 'Oude Westen en Cool'	1984	6 (4,6)	9 (7,2)	4 (2,9)	2 (2,0)	2 (0,2)		3 (3,0)		1 (0,6)	2 (2,0)	9 (5,6)	8 (4,5)	1 (0,8)	9 (5,7)
Rotterdam 'Randweg'	1974	5 (3,7)	4 (2,6)	2 (1,0)	3 (1,7)					1 (0,4)			6 (4,0)	1 (0,6)	
Rotterdam 'Zevenkamp'	1984	4 (3,5)	4 (3,2)	2 (0,9)	3 (3,0)	3 (0,3)			2 (2,0)	1 (0,1)			4 (3,1)	1 (0,6)	8 (7,0)
Spijkernisse 'De Akkers'	1983	4 (4,0)	2 (2,0)	1 (1,0)	6 (3,9)			3 (2,6)	2 (1,3)		1 (0,6)		8 (5,0)	1 (0,8)	16 (9,7)
Stolwijk	1967	2 (2,0)	2 (2,0)	1 (0,3)	2 (1,5)						1 (0,5)		1 (1,0)		4 (1,2)
Wassenaar	1972	4 (4,0)	3 (3,0)	4 (3,3)		3 (2,4)					1 (1,0)	1 (1,0)	6 (3,4)	1 (1,0)	4 (0,7)
Zoetermeer 'Seghwaert'	1980	5 (4,3)	7 (6,8)	2 (1,6)		3 (2,7)			2 (2,0)		2 (1,8)		3 (2,1)		17 (9,6)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.lv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Zoetermeer 'De Leyens'	1981	2	5	2	2	1	1	2	2	1	1	1	2	2	6	6
		(2,0)	(3,8)	(1,6)		(0,2)		(2,0)	(2,0)	(0,1)	(0,8)			(2,0)		(5,1)
Zoetermeer 'Meerzicht'	1972	4	5	3	7	3	3	2	2	2	2		2	6	9	9
		(4,0)	(4,4)	(2,0)	(6,1)		(1,9)	(2,0)	(2,0)		(1,8)			(4,0)		(7,2)
Zoetermeer 'Noordhove'	1987	2	2	1	2	2	1	1	1	1			3	3	4	4
		(1,4)	(1,8)	(0,6)	(1,1)	(0,5)	(0,5)	(1,0)	(1,0)					(1,9)		(3,2)
Zoetermeer 'Rokkeveen-Oost'	1990	2	3	1	2	1	2	2	2				2	2	12	12
		(1,6)	(2,4)	(0,5)	(1,8)	(0,1)	(1,0)	(2,0)	(2,0)					(1,6)		(8,0)
Zwammerdam	1975	4	1	3	2			1	2	1	2		3	3	1	1
		(2,5)	(1,0)	(1,8)	(1,5)			(0,1)	(1,5)					(1,5)		(0,2)
Totaal Z. Holland: 37 centra	1977	148	149	79	98	47	37	19	23	11	34	0	33	149	17	196
		(117,4)	(126,8)	(52,3)	(72,7)	(6,2)	(24,5)	(16,0)	(19,8)	(2,5)	(27,8)	(0,0)	(15,2)	(100,4)	(11,3)	(122,8)
Middelburg 'Dauwendale'	1977	3	2	1	8	1	1	2			1		2	2	10	10
tevens totaal Zeeland:		(3,0)	(2,0)	(1,0)	(4,7)	(0,8)	(0,8)	(1,9)			(1,0)			(2,0)		(4,9)
Berghem	1977	3	2	1	6	2	2				1		2	2	1	1
		(2,6)	(1,6)	(0,8)	(2,1)	(1,5)					(0,8)			(1,1)		(0,1)
Boxtel'De Vier Kwartieren'	1977	5	3	3	2	2	2				2		2	5	2	2
		(4,5)	(3,0)	(2,5)	(0,2)	(2,0)					(1,0)			(3,8)		(1,2)
Eindhoven 'Achtse Barrier'	1988	2	4	2	2	4		2	1				2	2	6	6
		(2,0)	(3,7)	(2,0)	(2,0)	(0,1)		(1,6)	(1,0)					(2,0)		(5,0)
Eindhoven 'Kastelenplein'	1982	5	5	2							2		3	3	2	2
		(4,3)	(3,8)	(1,8)							(1,8)			(3,0)		(0,6)
Eindhoven 'Tongelre'	1973	4	4	4							1		4	4	1	1
		(3,0)	(2,8)	(3,5)							(0,8)			(3,0)		(0,2)
Eindhoven 'Stratum'	1988	5	3	4						1	1		5	5		
		(4,0)	(2,5)	(3,1)						(0,1)	(1,0)			(4,0)		
Eindhoven 'Strijp'	1987	5	4	6	3					1			4	4	1	1
		(3,4)	(3,5)	(5,3)	(2,5)					(0,2)				(3,5)		(0,5)

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dië	zkw	psy	ov.hv.	prass	coörd	ov.onder
																st. pers
Geldrop 'Coevering'	1979	2	1	1	4	1	1	2			1	2	3			3
		(2,0)	(1,0)	(1,0)	(3,0)	(0,2)	(0,2)	(2,0)			(1,0)	(0,4)	(2,2)			(2,2)
's-Hertogenbosch	1983	2	3	3		2	2			1			2	1		
'Maaspoort'		(2,0)	(2,5)	(1,5)		(0,2)	(2,0)			(0,1)			(0,9)			
's-Hertogenbosch 'Noord'	1980	4	9	5							2		4	1	5	
		(4,0)	(6,9)	(3,8)							(1,4)		(3,1)			(1,2)
Oss 'D'n Iemhof'	1977	3	2	3		2	2			1	1		3	1	1	
		(2,0)	(1,7)	(2,3)			(2,0)			(0,1)	(0,8)		(1,7)			(0,6)
Oss 'Ussen'	1981	2	4	4	6	6	2				1		2	2	1	
		(2,0)	(2,2)	(2,3)	(4,2)	(0,6)	(1,7)				(0,8)		(2,0)			(0,5)
Teteringen	1979	2	1	1	1	4	1		1		3		2	2	2	
		(2,2)	(1,0)	(0,5)	(1,0)	(0,4)	(0,1)		(1,0)		(2,0)		(1,0)			(1,1)
Veldhoven 'Helkant'	1981	3	3	1	3	3							4	1	1	
		(2,2)	(2,4)	(0,8)	(2,1)	(0,3)							(2,4)			(0,1)
Totaal N. Brabant: 14 centra		47	48	40	25	22	12	4	2	4	15	0	4	45	5	25
		(40,2)	(38,6)	(31,2)	(16,9)	(2,0)	(9,5)	(3,6)	(2,0)	(0,5)	(11,4)	(0,0)	(1,8)	(33,7)	(1,8)	(13,2)
Berg en Terblijt	1980	2	2	2	2	1		2			1					9
		(2,0)	(1,5)	(0,5)	(1,5)	(0,1)		(1,7)			(0,2)					(6,5)
Bocholtz 'Weizijns Medisch Centrum'	1990	2	2	2		1	2	1			1	1	2	2		2
		(2,0)	(1,8)	(1,6)		(0,1)	(0,1)	(0,4)			(0,7)	(0,1)	(2,0)			(0,7)
Heer	1977	3	2	2									3			
		(2,0)	(1,0)	(1,0)									(2,4)			
Hoensbroek	1970	6	4	2	1					1	2	1	6	1	4	
		(6,0)	(3,8)	(1,8)		(0,2)				(0,1)	(1,5)	(0,3)	(5,0)	(0,7)		(2,0)
Kerkrade 'De Maar'	1976	4	2	1							1		3	3	5	
		(2,9)	(2,0)	(0,7)							(0,8)		(2,0)			(2,8)
Maastricht 'Dr van Kleef'	1976	4	2	1							1		3	3		
		(2,4)	(1,8)	(1,0)							(0,5)		(2,6)			

Plaats/aanduiding	start	ha	wv	mw	fys	vrl	gb	ta	ap	dlē	zkw	psy	ov.hv.	pr.ass	coörd	ov.onder st. pers
Maastricht 'De Hofhoek'	1977	3	2	2						1	2			2		1
		(1,2)	(1,1)	(1,1)						(0,1)	(1,0)			(1,5)		(0,2)
Neerbeek	1975	4	1	3	2	2		3	1	1				4		11
		(2,7)	(1,0)	(1,2)	(2,0)	(0,2)		(2,2)	(0,8)	(0,2)				(2,8)		(8,2)
Schinveld 'Agewater'	1979	2	2	1	3	2	1	1	1	1	2		1	3		3
		(2,0)	(2,0)	(1,0)	(2,0)	(0,2)	(0,1)	(1,0)	(1,0)	(0,1)	(1,0)		(0,2)	(2,0)		(2,1)
Sittard	1976	4	3	2			1			1				3		1
		(4,0)	(3,0)	(1,0)			(0,1)			(0,1)				(2,5)		(0,3)
Venlo 'Witthuis'	1973	7	4	1							3	1		6	2	4
		(4,3)	(4,0)	(0,8)							(1,6)	(0,2)		(4,3)	(1,1)	(0,8)
Venray 'Landweert'	1982	1	3	1	1	2	1						1	2		
		(1,0)	(1,5)	(0,7)	(0,7)	(0,2)	(0,5)						(0,2)	(1,1)		
Totaal Limburg: 12 centra		42	29	20	8	9	5	7	2	5	13	1	4	37	3	40
		(32,5)	(24,5)	(12,4)	(6,2)	(1,0)	(0,8)	(5,3)	(1,8)	(0,6)	(7,3)	(0,2)	(0,8)	(28,2)	(1,8)	(23,6)
Nederland: totaal 162 centra		600	565	322	469	212	119	81	82	59	127	11	84	560	69	763
		(472,2)	(449,5)	(217,4)	(337,0)		(56,5)	(75,1)	(64,7)	(72,1)	(8,8)	(92,0)	(5,3)	(39,9)	(383,4)	(39,2)(477,9)

